Canadian Israelite

The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada

Office: 823 Main St. St.-John 1454

דער קענעדער איד

Der Canader Yid

דאס ערשטע און איינציגע וואכענבלאט אין וויניפעג און אין גאנץ קענעדע

אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454

Vol. II. No. 52. Winnipeg, Thursday, December 28ht, 1911. | Price Two Cents | וויניפעג, דאנערשטאג, ז' טבת תרע"ב. לויף נומער 67.

נייעס פון דער שטאדט.

דער פאראד פון דער ה. ס. ב. א.

פארינגען זונטאג איז פארגעקומען א פראכטפאלער פאראד פון דער היברו סיק בענעפיט סאסייעטי.

אום איינס אזהר האבען מיר זיך אנגעטראפען מיט א בענד מיוזיק איבער מיין סט. זיי האבען געמארשט מיט גרויס פאראד, אנגעטהאן מיט די בעדזשעס און מיט דער פאהן פאראויס. פיעלע קארעטען, פוהרלעך און אויך איניגע אויטאמאבילס זיינען נאכגעפאהרען. נאכהער איז פארגעקומען אין קווינס האל זייער מאס מיטינג און א באנקעט.

דיזע צערעמאני איז געפראוועט געווארען לכבוד דעם פינף יעהריגען יובעליאום פון דער סאסייעטי.

דער „אבענד" ביים יונגענד פעראיין

דער ניט לאנג געגרינדעטער „יונגענד פעראיין" האט פארינגען זונטאג אבענד געהאט א ליטעראריש - מיוזיקאלישע אונטערנעהמונג אין טריידס האל. עס איז פערזאמעלט געווען כמעט די גאנצע ראדיקאלע קאלאניע און די מעמבערס פון דעם פעראיין. מר. אלתר טשערניאק האט געהאלטען די פעסט רעדע וואו ער האט אין קורצען בעריהרט די אויפגאבען פון דעם פעראיין. עס האבען דעקלאמירט, געזונגען און פארגעלעזען פערשידענע קרעפטען און אויך א רוסישע באלאלייקא-טרופע האט געשפיעלט.

נאכהער איז פארגעקומען א שטיקעל באנקעט און דענס. צוגאנגען איז זיך דער עולם ארום איינס ביי נאכט.

עקזאמענײשאן אין תלמוד תורה

זונטאג און מאנטאג 24 און 25טען דעצעמבער זיינען פארגעקומען די ערשטע עקזאמינײשאנס אין „תלמוד תורה". אין דער עקזאמינײשאן קאמיטע האבען זיך בעטהיילינט די מיטגליעדער פון דער באארד אף עדיוקיישאן: הרב רבי כהנאוויטש, פרעז. בערג, טרעזש. מר. מילמעט, טשערמאן מר. אליהו טשערניאק, רעד. פון „קענעדער איד" פ. גאלדשטיין, מר. הייד. מר. איזראילעוויטש און אנדערע געסט. די אודיטאריום איז געווען דעקארירט מיט אידישע און קענעדישע פלעגס. יעדער שיללער איז עקזאמינירט געווארען בעזונדער אין לעזען און שרייבען העברעאיש, חומש און אנדערע געגענשטענדען. מעהרערע האבען ערקלעהרט די בעדייטונג פון חנוכה און אנדערע ימים טובים. א געוויסע צאהל שיללער האבען זיך אויסגעצייכענט און האבען געקראגען מארק „100", וועלכע איז די בעסטע מארק און צייגט, אז די שיללער ווייסען גענוי זייערע למודים. אינטערעסאנט איז צו בעמערקען, אז צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון דער „תלמוד תורה" זיינען די עקזאמינײשאנס פארגעקומען מיט אזא פאראד און ערפאלג. יעדעס מאל ווען א שיללער פלעגט בעקומען מארק „100" האבען איהם זיינע חברים אויפגענומען מיט א שטורם פון אפלאדיסמענטען און הורא-געשרייען.

צולעצט האט דער הויפט דירעקטאר פון ת"ת הרב רבי כהנאוויץ און פרעז. בערג בעדאנקט דעם פרינציפאל מר. מאנדעלבוים פאר זיין גוטער ארבייט אין דער קורצער צייט פון זיין פערוואלטען די סקוהל און האבען אויסגעדריקט זייער האפנונג, אז אין דער צוקונפט וועט די ת"ת שטעהן אויף דער העכסטער מדרגה פון חנוך און וועט זיין א שטאלץ פאר דער היעזיגער אידישער בעפעלקערונג בכלל און פאר דער נארד ענד בפרט.

וויכטיגע ארבייט פון די בני ברית.

דער לעצטער מיטינג פון די היעזיגע בני ברית איז אפשר געווען דער וויכטיגסטער, זייט דיעזער פעראיין עקזיסטירט. דען זיי האבען בעשלאסען צו גרינדען א גמילות חסד פעראיין מיט א קאפיטאל דערווייל פון 1000 דאלאר. אויף צו לייהען אהן אינטערעס צו יעדען וואס נויטיגט זיך ניט קוקענדיג צי איז ער א מעמבער צי ניט. אין דיעזער גמילות חסדים קאמיטע זיינען אריין אלס טשערמאן: ר. ס. ראבינסאן, א. ה. אראנאוויטש און ה. י. ווילדער. אויסער דעם האט זיך געגרינדעט א פרי עמפלאימענט קאמיטע וואס האט דעם צוועק צו געפינען ארבייט פיר ארבייטסלאזע אין דיעזער קאמיטע ארבייטען רעוו. דזש. ק. לעווין און מר. פ. וואנראלט.

די בני ברית האבען יעצט געלעגט דעם פונדאמענט פון ארבייטען צווישען די אידען אין וויניפעג אויף דעם פרינציפ פון העלפען יעדען וואס וויל זיך העלפען.

א פרעהליכע ידיעה

מר. ב. שעפס דער פריהעריגער מענעדזשער פון „קענעדער איד" און יעצטיגער מענעדזשער פון קווינס טהעאטער האט ווי בעוואוסט געהאט א גאנץ ערנסטע אפעראציאן. אבער ער איז די אפעראציאן איבערגעקומען בשלום און יעצט פיהלט ער זיך שוין פיעל בעסער. עס איז א האפנונג אז ער וועט אין גיכען פאלקאם געזונד ווערען.

ווילען קיינע טעלעפאנס.

„מיר ווילען ניט האלטען קיין טעלעפאנס, אויב די רעגירונג וועט איינפיהרען די נייע רייטס!" — אט דאס איז געווען דער ענטפער פון אלע טעלעפאן-סובסקרייבער, ווען א היעזיגע צייטונג האט געמאכט א אנפראגע פון הויז צו הויז. פארלויפיג געהט אן פון פיעלע וויניפעגער בירגער א אייפריגע טהעטיגקייט אז די רעגירונג זאל צוריקציהען איהר בעשלוס. געכטען האט א קאמיטע פון דער באארד אוו טרייד און דער אינדוסטריעל ביורא זיך פארגעשטעלט פאר מר. פעטערסאן, דעם טשערמאן פון דער רעגירונגס קאמיטע, צו ארראנזשירען א געוויסע צאהל מיטינגען און צו קומען צו א געוויסען בעשלוס איידער זיי ווילען דאס פארברענגען פאר זייערע ארגאניזאציאנען.

רוסלאנדס מערדעריי אין פערסיען.

ווי דער קארעספאנדענט פון דער לאנדאנער „טיימס" אין טהעראן מעלדעט, וועט קיינע נייע וואהלען פאר פארלאמענט אין פערסיען מעהר ניט זיין, די מיניסטארען און דער פרינץ רעגענט וועלען אליין פיהרען די מלוכה מיט דער הילפע פון די רוסישע קאזאקען וואס געפינען זיך יעצט אין פערסיען, דער גובערנאטער פון טאבריץ מעלדעט אז עס איז אונמעגליך צו אונטערהאנדלען מיט די רוסען ווייל זיי האבען פערפלייצט די גאסען פון טאבריץ מיט ארטילעריע. פארלויפיג איז ביז יעצט, ווי די בעריכטען מעלדען פון טאבריץ, ביז טויזענד מענער און פרויען און קינדער אויסגעשלאכטעט געווארען פון דעם רוסישען מיליטער וועלכע האבען געפייניגט אויף פערשידענע אינקוויזאטארישע אופנים זייערע קרבנות, און זיי בערויבט. פארלויפיג געהט די שלאכטען אן. אין טהעראן, די הויפט שטאדט, איז ערקלעהרט געווארען קריעגס געזעץ, און מר. מארגאן שוסטער ווערט ענטזאגט פון זיין שטעלע. א גרויסע אויפרעגונג האט ארויסגערופען דער בעריכט אז אין דער שטאדט רעשט איז געמאכט געווארען א שחיטה פון די רוסען אויף די אונשולדיגע איינוואהנער און 500 מענער, פרויען און קינדער זיינען אויסגעשלאכטעט געווארען. אזוי קאמאנדעוועט רוסלאנד אין פערסיען.

כינא וויל נור א רעפובליק.

די קאנפערענץ וועלכע קומט יעצט פאר אין שאנהיי פון די רעוואלוציאנערען האט צוריקגעוויזען דעם פארשלאג פון יואן שיקיי, דער יעצטיגער פרעמיער פון דער קייזערליכער דינאסטיע, אז כינא זאל בלייבען א מאנארכיע מיט א קאנסטיטוציאנעלע ארדנונג. די רעוואלוציאנערען ערקלעהרען אז זיי ווילען נור א רעפובליק, אויב ניט, דאן וועלען זיי פארזעצען דעם קאמפף. עס איז בעריכטעט געווארען אז 14 פראווינצען האבען שוין אויסערוועהלט רעפובליקאנישע רעגירונגען, 2 פראווינצען זיינען געבליבען געטריי צו דער מאנארכיע און דריי פראווינצען האלטען זיך נייטראל, דער גאנצער פלאץ איז ביי די רעוואלוציאנערען אין די הענט. פעקין די הויפט שטאדט איז אבסאלוט יעצט אהן א רעגירונג. יעצט איז אנגעקומען קיין כינא דר. סון יעט סען דער פיהרער פון דער רעוואלוציאן. מען דענקט אז ער וועט זיין דער פרעזידענט פון די „פעראייניגטע שטאאטען" אין כינא.

דעמאנסטראציע צו טאלסטאי'ס יאהר צייט.

ווי א קייבעל פון פעטערבורג מעלדעט האט די רוסישע יוגענד געבעטען אן ערלויבניש ביי דער רעגירונג מען זאל זיי ערלויבען א גאס פראצעסיאן צום אנדענקען פון דעם פערשטארבענעם גראף טאלסטאי וואס איז געווארען א יאהר זייט ער איז געשטארבען. די פאליציי האט אבער ניט ערלויבט און עס זיינען געמאכט געווארען פערשידענע פערזאמלונגען אין די קירכען און האלס. ארויסגעהענדיג פון די פערזאמלונגען האבען שטאטגעפונען גרויסע דעמאנסטראציעס פון די סטודענטען. עס זיינען פארגעקומען געשלעגען און צוזאמענשטויסונגען צווישען דעם עולם און דער פאליציי.

כינא פערליערט מאנגאליע און טורקעסטאן.

ווי א קייבעל פון פעקין מעלדעט, וועט אין גיכען פראקלאמירט ווערען מאנגאליע און טורקעסטאן, צוויי כינעזישע פראווינצען, אלס אונאבהענגיגע שטאאטען. מען דענקט אז זיי וועלען אונטערגעהן אונטער רוסישען פראטעקטאראט און בלייבען רוסישע פראווינצען.

ביי דעם פעראיין „אידישע יוגענד"

א רעגולאר מיטינג פון פעראיין „אידישע יוגענד" וועט שטאטפינדען דיעזען זונטאג דעם 31טען דעצעמבער אום 7.30 אבענד אין קווינס האל וואו פיעל וויכטיגע פראגען וועלען פערהאנדעלט ווערען.

עס וועט אויך שטאטפינדען א פארלעזונג און דיסקוסיאן.

געפונען א בייבי אין גאס.

דינסטאג אבענד שפעט ביי נאכט האט מר. דזשארדזש בייקער דורכגעהענדיג נעבען די „טשילדרענס האם" געפונען א בייבי פון 4 וואכען אלט, די בייבי איז א אינגעלע, און די מוטער האט, ווי עס זעהט אויס, עקסטרא אוועקגעלעגט דאס קינד נעבען „טשילדרענס האם" אום מען זאל דאס אהין אריינגעהמען און דערויף אכטונג געבען. ווען ניט די שרעקליכע געשרייען פון דיעזען קינד וואס איז געלעגען אין דרויסען אין אזא שרעקליכען פראסט, וואלט מר. בייקער געוויס ניט געשענקט קיין אויפמערקזאמקייט און עס וואלט געוויס דערפרארען געווארען אויף טויט.

פינף טויזענד הייזער האבען שוין שטאדטישע בעלייכטונג

מר. ראססמאן, דער מענעדזשער פון שטאדטישען לייט און פאוער פלענט, ערקלעהרט אז מעהר ווי 5 טויזענד הייזער אין וויניפעג האבען שוין איינגעפיקסט שטאדטישע בעלייכטונג. און עטליכע טויזענד איז נאך פאראן וואס האבען אריינגעגעבען אפליקיישאנס און מען דארף זיי ערשט איינפיקסען. דער מענעדזשער ערקלעהרט אז ער איז זעהר צופריעדען מיט ד' רעזולטאטען, דען די שטאדטישע בעפעלקערונג בענוצט בעסער די שטאדטישע בעלייכטונג אנשטאט פון פריוואט קאמפאניס

דינאמיט אין א צייטונגס בילדינג

אין טשיקאגא איז אין דער בילדינג וואו די צייטונג „דער טעגליכער קאלומיט" ווערט געדרוקט, אונטערגעלעגט געווארען דינאמיט און די גאנצע בילדינג מיט דער פרינטינג איז צושאטען געווארען אויף שטיקלעך. מען איז זיכער אז דאס איז די ארבייט פון דער „שווארצער האנד", ווייל דער רעדאקטאר פון דער צייטונג מר. באלינג איז זייט א לאנגע צייט ארויסגעטראטען אין א סעריע ארטיקלען געגען דער „שווארצער האנד".

א שיף אונטערגעגאנגען

די פראנצויזישע שיף „סענטפיער מיגולין" וואס איז אנגעקומען אין נארטה סידניי פון האליפאקס בעריכטעט אז די ענגלישע שיף „רענוויק" האט זיך הונדערט מייל ווייט פון האליפאקס צוזאמענגעשטויסען מיט זייער שיף און איז אונטערגעגאנגען מיט דריי מאטראזען וואס זיינען געשלאפען אויף דער שיף בעת דעם עקסידענט.

א מאדע — תעניתים

זייט ניט לאנג האט מען אנגעהויבען הערען ווי דאקטוירים ראטהען אלס רפואה צו פאסטען, דערהויפט נוצט מען א תענית צו מאגען כרענק. דער אנהענגער פון דיעזער רפואה אין וויניפעג איז מר. קרייצער, וועלכער ער אליין און זיין פרוי האבען געפאסט לערך 20—25 טעג. ניט לאנג צוריק האט אויך מר. מ. איטקין געפאסט 11 טעג און זאגאר מר. שעפס האט לויט דעם ראטה פון דאקטאר געפאסט שוין 2 מאל (דאס ערשטע מאל 9 טעג און פאריגע וואך 3 טעג) און מערקווירדיג — די תענתים האבען פיעל געהאלפען ביידען.

ווידער אמאל די פראגע: וואס און צוליעב וואס?

אונזערע לעזער וועלען זיך ערינערען דאס פאריגע וואך האבען מיר אויף דער זעלבער פיידזש אונטער דעם זעלבען קעפיל געבראכט א שטיקעל נייעס דאס זונטאג אבענד דעם 7טען יאנואר וועט אויף דער נארטה ענד אבגעהאלטען ווערען א ריעזיגער מאס מיטינג און אויך א פראכטפאלער קאנצערט וועט שטאטפינדען.

יעצט גיט מען אונז איבער אז מר. זאלצמאן און מר. סקלאווער וועלען זיין די הויפט רעדנער. אויסער זיי וועלען זיין נאך אנדערע פערשידענע רעדנער אבער וואס זיי וועלען רעדען איז אונז נאך אלץ אונבעוואוסט. די דראמאטישע און מוזיקאלע קרעפטע און די האל וועלען נעקסטע וואך אנאנסירט ווערען

עלילת דם ווערט געפעהרליך

דער בעריהמטער אידישער אדוואקאט גרוזענבערג, וואס פיהרט די פערטהיידיגונג אין דעם קיעווער עלילת דם צוליעב וועלכען דער איד מענדעל בייליס ווערט אנגעקלאגט אין ערמארדען דעם קריסטליכ, אינגעל יושצינסקי אויס „רעליגיעזע צוועקען", האט ערקלעהרט אז די זאך ווערט געפעהרליכער ווי מען האט געמיינט. דער פראטאקאל פון דער קיים וואס איז ערשט בעקאנט געווארען צייגט אז די אידישע שונאים האבען זיך געגעבען די גרעסטע מיהע צו בעפעסטיגען דעם בלבול.

גרוזענבערג זאגט אז פון דעם פראטאקאל זעהט זיך ארויס אז דער בלבול איז גוט ארגאניזירט געווארען.

סינגעל טעקס

איבער דיעזער טהעמא וועט מר. י. ריטשמאן אין גיכען געבען א סעריע ארטיקלען אין „קענעדער איד".

ל. סאלאדאף עלעקטרישן

בעראטהונג פאר פאוער און עלעקטריק. פהאנס, בעלס און אלארמס איינגעפיקסט.

פהאן סט. דזשאן 1958

רעז. פהאן סט. דזשאן 1603

אפיס 522 סעלקירק עוו. רעז. 526 סעלקירק.

ווער עס איז הונגעריג געהט אוועק זאט פון

ווארשויער רעסטאראנט

55 מארטהא סטריט

פהאן מיין 8451 ד. ליווי, פראפ.

גערענקט

ווען איהר בעשליסט זיך צו אינשורען, אז

דיא גרייט וועסט לייף אשורענס קא.

מאכט די גרעסטע ביזנעס אין קענעדא, ווייל זיי געבען די בעסטע ליבעראלע פאליסים און די קלענסטע אויסצאהלונגען און צאהלט צו די פאליסי האלדערס די גרעסטע פראפיטען איידער יעטוועדער קאמפאני וואס מאכט ביזנעס אין קענעדא.

און ווידער ווייל זי צאהלט אלע קליימס צמשנעלסטען.

איידער איהר שרייבט אונטער אן אפליקיישאן פאר לייף אינשורענס אירגענד וואו, קריגט אונזערע רייטס און זעהט אונזער פאליסי.

א טעלעפאן מעסעדזש צו מיין 40:8 אדער א פאסט קארד געשריבען אין ענגליש, אידיש אדער רוסיש וועט ברענגען צו אייך איינעם פון אונזערע אגענטען אין יעדער צייט וועלכער וועט אייך ערקלעהרען און געבען אלע אינפארמיישאנס וואס איהר פערלאנגט וועגען לייף אינשורענס. אדער נאך בעסער קומט אין אפיס צו:

א. ה. אראנאוויטש, סיטי אגענט.

101 באן אקארד בלאק טעלעפאן מיין 4018

ALLOWAY & CHAMPION, BANKERS & BROKERS

אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען!

עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופרידענשטעלען. מיר זענען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעלשיף קאמפאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דינסט און וועלען אייך געבען אלע אויסקונפטע וועגען אייער רייזע.

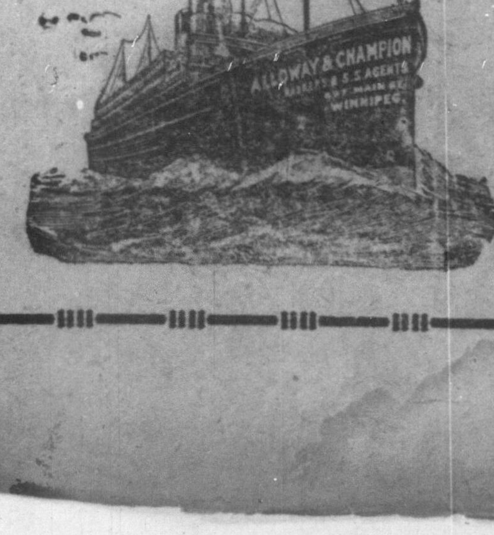

אללאוועי און טשאמפיאן

667 MAIN STREET

קיין אורזאכע

איהר האט ניט קיין אורזאכע ווארום איהר זאלט ניט נוצען מר. נ. סעגאל'ס ברויט. דאס איז די איינציגע אידישע בעקעריי וואו אלעס ווערט געמאכט אויף דעם ריינסטען אופן פון דעם בעסטען מעהל, אין יעדער צייט קענט איהר אליין אריינקומען און זעהען ווי מר. סעגאל גיט זיך די מיה אז דאס ריינקייט ביים באקען זאל אבגעהיט ווערען און דאס מעהל וואס ער קויפט זאל זיין פון דאס בעסטע און שעהנסטע פרישע און גוט געבאקענע חלות אדער ברויט קריגט איהר צו יעדער צייט. פראבירט איינמאל און איהר וועט בלייבען א שטענדיגער קונה ביי

N. SEGAL

510 Selkirk Ave.

שבת אויבס.

פון ז. פראסאוו.

א בריוועל צו מר. סני נהור.

אז דער טייפעל האט אייך שוין אנגעטראגען צו זיין מיינער א שכן, טא הערט זשע מיין ראטה:

לאזט צורות די אקטריסעס, וואדום זיי פערשטעהען נים קיין לשון ,סני נהור'. ווען איהר וועט זיי אבער יא פערשטעפען — אוי, דלות וואס איהר זייט! — וועלען זיי אייך מאהנען — דזשולערי א. ד. ג. ווערט איהר עס קענען אפארדען?

. . .

משמעות, אז די אויפגאבע פון דער אויפלעבענדער ס. ט. פארטיי וועט זיין — צו גרינדען א ,טעריטאריע' פיר א געוויסע צאהל אידישע שרייבער...

. . .

ווען „שלום עליכם" וואלט געווען „טאפט".

א י צ י ק — ווייסטו ווי שלום עליכם וואלט געהאנדעלט אין דער דאספארטען פראגע, ווען ער איז פרעזידענט פון יונייטעד סטייטס?

ח י י ם — ווי אזוי?

א י צ י ק — ווי ,זיינע' צוויי קאזאקען: ,דו פאניע חזיר לאזט נים אריין מיינע אידען אהן פאספארטען — וועל איך נים אריינלאזען דיינע אידען מיט פאספארטען.

. . .

ער פערשטעהט חכמת היד.

מ ש ה — אס ביי יענער מיידעל האב איך געלעזען אויף דער האנד דאס זי ליעבט מיך נים.

ס ע ם — ווי אזוי?

מ ש ה — איך האב זיך איהר ערקלעהרט אין ליעבע און אומגעארעמט איהר, האט זי מיר דערלאנגט אזא פאטש דאס איך האב גלייך דערפיהלט אז זי גלייכט מיך נים.

. . .

„ווארקא פעי, א דיעלא פאמני".

פ ר י י ל י ן — יונגערמאן, אט די ליעד וואס איהר זינגט, האב איך שוין געהערט מיט 25 יאהר צוריק.

י ו נ ג — איהר האט א מערקווירדיגען זכרון! ווי אלט זענט איהר פריילין?

פ ר י י ל י ן — פסח ווערט מיר 18 יאהר.

. . .

די ,פראנץ-יאזעף-מדינה'-אקטריסעס זיינען שטארק אייפגעבראכט אויף סני נהור'ן פאר זיין אפלאכען פון זייער דאטש שפרעכען.

— מיר האבען-טענה'ן זיי—פונקט אזא רעכט צו פערקריפלען די ,דאטשע' שפראך פונקט ווי איהר, מר. סני נהור, די אידישע.

. . .

דער מענעדזשער פון אידישען טהעאטער איבערצעהלענדיג די עטליכע פעזוכער ביי די ,קוני לעמעלס' האט מיט ענטריסונג אויסגערופען: ביי נאט! אזא שמאטע א פליי און קיין פובליקום איז אלץ ניטא!

. . .

זי איז אל רייט.

מ א ן [נאך פעוזנערס א לעקטשור] — ווי געפעלט דיר עפעס די מאדאם פעוזנער?

פ ר ו י — זי איז אל רייט. גאנץ סטייליש געדרעסט.

. . .

א נייער סימן.

ב ע ר י ל — איך האב שוין איצט א נייעם סימן אז דער ווינטער קומט.

ש מ ע ר י ל — ווי אזוי?

ב ע ר י ל — ווען איך זעה אנאנסירט דעם ,אידישען יונגענד פעראיין'.

. . .

די פרומע קאנסערוואטארס זיינען אזוי צופריעדען מיט דער ,פיינ' פרעזענט וועלכע ,זייער' גאווערמענט האט זיי געשיקט, דאס זיי בעהאלטען זי אויף חמשה עשר בשבט.

. . .

איינינע פון די לעקטשורער זיינען ,סורפרייזט' וואדום ס'קיבעצט זיי.

— מיר לעקטשורען דאך — זאגען זיי — פון א געדרוקטען פסוק, טא וואדום קומט אונז קיבעצען?

ער וו.יל נים וויסען קיין חכמות.

מיט א הינען דאקטאר האט פאסירט פאלגענדעס: ער האט בעטראכט א פאציענט און נים וויסענדיג אקוראט די קרענק, רופט ער זיך אב: ,איהר וועט מיר ענטשולדיגען, איך מוז ביי מיר אין די ביכער אויסגעפינען וואס פאר א קרענק איהר האט'.

פ א צ י ע נ ט [צו זיין מיסעס] — דערלאנג איהם מיינע שיך צו פיקסען.

ד א ק ט א ר (פערוואונדערט) — וואס זאגט איהר?

פ א צ י ע נ ט — איך וויל נים וויסען קיין חכמות, פאר מיין דאלאר טהוט מיר כאטש עפעס.

ביים פעראיין „אידישע יונגענד".

פון הבחור הזעצער.

מר. טשערניאק האט אין זיין רעדע ביים פעסט פון פעראיין ,אידישע יונגענד' געזאגט, אז עס איז א חוצפה פון איהם צו ריידען ווענען געשיכטע.

מיר זיינען מיט איהם פאלקאם איינשטימיג.

. . .

ווייטער האט מר. טשערניאק ג ע ו ו א ל ט אייפווייזען אז אידען מוזען האלטען חנוכה.

דעם בעסטען סטמפעל האט טאקע דער זעלבער פעראיין אונז געוויזען מיט'ן פעראנשטאלטען דעם פעסט פונקט אום קריסטמעס אויף דער נאכט.

. . .

,אדם קרוב לעצמו'. ווי אמת דער מאמר חז"ל איז, האבען מיר זיך געטראכט, הערענדיג די פארלעזונג פון מר. סקלאווער. נים אומזיסט ארבייט ער פאר א ראדיקאל נאציאנאלער שולע, ער וויל זיך פשוט אויסלערנען א ביסעל עברי.

. . .

ווען מיר האבען געהערט די דעקלאמאציאן פון מר. קלארק האבען מיר זיך דערמאהנט דעם וויץ מיט יענעם ישובניק וואס איז געגאנגען דאווענען ביים עמוד און פערגעסען דעם ניגון און זיין פלונית'טע האט איהם ארויסגעשריען: ,אז מען קען נים און מען ווייס נים, נעהמט מען זיך נים אונטער'.

. . .

די היעגע ראדיקאלען און ,רוסים ספרעכענדע' בעדאנקען זעהר פריינדליך דעם פעראיין ,אידישע יונגענד' פיר דעם אבענד. — זייט עס האט זיך אנגעהויבען — זאגען זיי — די פאספארטען פראגע, חלש'ען זיי פשוט אוועק צו זעהען אן ,עכט' רוסישען. און דער פעראיין אלס א אידישער האט דערפאר געבראכט צום פעסט גאנצע 8 שטיק..

. . .

מר. גודמאן בעקלאגט זיך שטארק וואס מען לאזט איהם נאר אין גאנצען אויס פון די ,חנוכה בלעטער'. — סטייטש — זאגט ער — איך בין דער איינציגער אידישער אימיגריישאן בעאמטער אין דער גאנצער וועסט און לסוף שענקט מען מיר נים קיין אויפמערקזאמקייט.

וועלל, מר. גודמאן, מיר קיבעצען נור ,גדולים'...

חכמות פון א כיטראק.

ביים אידישען יונגענד פעראיין האבען פיעלע נים געגעסען, ווייל זיי האבען פערלארען דעם אפעטיט איבער סקלאווערס רעדע. יעצט הערט מען אז קרייצער וועלכער פרעדיגט תעניתים וועט אלס סגולה מיטפיהרען אימער מיט זיך סקלאווער'ען אלס רעדנער.

. . .

אין די היעגע מיוזיקאלישע קרייזען טראגען זיך ארום קלאנגען אז די ,בני ציון' געהן בויען איין אפערא-הויז מיט מר. מילמ'ס אלס קאפעלמייסטער און מר. אליהו טשערניאק אלס כאר-דיריגענט. דער ערשטער דעביוט פון אט-די צוויי מיוזיקאלישע ,שטערען' איז פארגעקומען ביים באנקעט פון מאד. פעוזנער לעצטען זונטאג אויף די ברעטער פון מיניוקס האל.

אפי מען קלאגט זיך אין וויניפעג געהען פערלארען טאלאנטען!...

ענטפער צו מר. סקלאווער.

ווערטהער חבר!

איך האב געלעזען אייער בריעף, און איך בין זיך מודה, אז איך האב מיינע אויגען נים געגלויבט. אז איהר זאלט נים וויסען אז אויף דעם סמך וואס איהר האט געהערט ווי יענער האט געזאגט וואס איך האב געענטפערט, אז מען האט ביי מיר געפרעגט, שרייבט מען נים קיין בריעף אין רעדאקציע, ווייל א פריוואט געשפרעך איבערגעגעבען פון א דריטער פערזאן איז רכילות, און באין אופן נים בעשטימט פיר פובליסיטי, און אז אנשטענדיגע מענשען דארפען און זיינען מחויב אזעלכעס אויסצומיידען.

נון אבער עס איז שוין געשעהן און היער איז מיין תירוץ: ערשטענס איז אבסאלוט לינען אז יעמאנד האט ביי מיר געפרעגט צי איך בין דאפיר אדער געגען א שוהלע וואו קיין רעליגיאן זאל נים געלערענט ווערען.

עס איז גע'זוכן די רייד ווענען א ראדיקאלע נאציאנאלע שוהלע אין אלגעמיין, און מר. א. טשערניאק האט מיר געוואלט פכיון צו שרייבען דעם קרעדיט פון דער פראיעקטירענדער שוהלע וועלכע איך האב אפגעשטריטען ערקלעהרענדיג אז דער כל וכל אין דיעזען פראיעקט זענט איהר, מר. סקלאווער. (איהר זעהט איך גיב אייך א פרי אדווערטייזמענט!) און דערביי אויך ערקלעהרט אז איך בין ארויסגעטראטען אויף דעם מיטינג געגען אייך ווייל אזא שוהלע ווי איהר האט פארנעלעגט איז בכלל איין אבסורד ווייל איהר אליין האט נים געוואוכט וואס איהר ווילט און וואס עס פעהלט אין אידישען חנוך איך בין זיך מודה אז די פראגע איז ביי מיר זעלבסט נאך אויך נים גאנץ לויטער און דאפיר האב איך טאקע נאך קיין איינציג ווארט גערעדט פאר דעם, אויב איך האב ערלויבט מיין הויז פאר דער קאנפערענץ, איז דאס ווייל איך בין מיט'ן גאנצען הארצען פאר א ראדיקאל נאציאנאלע שוהלע, ווייל עס איז מיין פעסטע איבערצייגונג אז אונזער חנוך ווי ער געהט יעצט איז געגרינדעט אויף ווידערשפרעכענדע פרינציפען און אלטע אפגעלעבטע מעטאדען, און אז א ראדיקאלע ענדערונג אין אונזער קינדער ערציהונג מוז קומען. ווי אזוי דיעזער ענדערונג דארף פארקומען? און וואס זי וועט זיך אויסדריקען? דאס ווייס איך נאך נים. איך שעהם זיך נים צו זאגען אז איך לערן יעצט די פראגע, און איך וויגש צו הערען ווי די קאנפערענץ וועט די פראגע לערנען. אונגעפעהר דאס זעלבע האב איך אויך געזאגט צו מר. טשערניאק, איך האב איהם אויך געזאגט אז נאך מיין מיינונג זעה איך נים איין אז אין וויניפעג זאלען שוין א גענינענדע צאהל נאציאנאליסטישע עלטערן וועלען געבען זייערע קינדער א ראדיקאלע ערציהונג, נאר אויב א אונטערזוכונג פון דער זאך וואלט געצייגט אז עס איז יא דא בעדערפנים פאר אזא סקוהל דאן דארף מען עס נאר בעגריסען און פרעהען זיך מיט דער ערשיינונג.

האפענדיג אז דאס געזאגטע דארף זיין צופריעדענשטעלענד פערבלייב איך מיט חבר גרוס

א. א ס א ו ו ס ק י.

א פערשפעטיגטער דאנק.

ווערטהער הערר רעדאקטאר!

ערלויבט מיר דורך אייער צייטונג אויסדריקען מיין דאנק אין נאמען פון דעם בני ציון פעראיין, צו אלע יענע פערזאנען וועלכע האבען מיט זייער אונערמיעדליכער ארבייט געהאלפען צו מאכען די בצלאל אויסשטעלונג און נאכהער דעם חנוכה פעסט און רעספשאן א גרויסען ערפאלג הן אין פינאנציעלען זא אויך אין מאראלישען זינן. א דאנק צו חבר לובאנסקי אלס טשערמאן פון ענטערטיימענט קאמיטע און צו חברים זשעליכאווסקי און יאנאווסקי. א בעזונדערען דאנק צו מר. און מרס. קאפ פיר פערפערטיגען די געזאלצענס. א דאנק צו די פרויען ג. אטרובין, מאדאם נאלדין, מיסים אטרובין פיר די מאכלים וועלכע זיי האבען פארפערייטעט. צו מר. סערעברין און סעגאל פיר זייערע גוטע ארדנונג און דעקארישאנס; צו חברים א. טשערניאק און פרוי, מר. און מרס. הארנס פיר די גאסטפריינדשאפט וועלכע זיי האבען געלייסטעט צו ח' ב. פעוזנער.

א. א ס א ו ו ס ק י, יו"ר.

באק-איי
ווירדזשינא
סיגארעטס.
10ס.

ראקסבארא
טירקישע
סיגארעטס
15ס.

געמאכט אין דער וועסט פאר וועסטערן לייט.

האלב אומגיסט!!

מיר געבען יעצט אוועק 10 ערליי סטיילס

קאבינעט בילדער

רעגולאר פרייז פון $5.50 ביז $8.00

יעצט בלויז $2.75 א דאזען.

פאסטיל קארד בילדער

6 שטיק 50 סענט. 15 שטיק 1 דאלאר.

טשאראטש, בערענשטיין און וואלטער, פאטאגראפערס.

576 MAIN STREET PHONE GARRY 4144

אין די טהעאטערע.

אין קווינס טהעאטער.

מיטוואך דעם 3טען יאנואר וועט מר. איזידאר מעלצער אויפטרעטען אין יעקב גארדין'ס מייסטערווערק ,דער רוסישער איד'.

דיעזער אבענד וועט זיין איזידאר מעלצערס עהרען אבענד ווען ער וועט אויפטרעטען אין דער זעהר קאמישער ראלע ,פייוול כאלדאק'. דאס איז א שעהן לעבענס בילד ביי וועלכען דאס פובליקום וועט זיך פיעל אמוזירען.

אין די וואקער טהעאטער.

פרייטאג שבת און שבת מאטינעע שפיעלט זיך אין די וואקער טהעאטער דאס שטיק ,מיס פעפעל אף נויארק'. דאס איז א פראכטפאל מיוזיקאל קאמעדיע אין וועלכער עס נעהמען אנטהייל לאקאלע גוט בעקאנטע טאלאנטע וועמען וויניפעג דארף פאטראנייזען.

,דהי דיפ פארפעל' איז איינע פון די פיעסען וואס ווערען זעלטען ווען געזעהן אין וויניפעג דאס איז א פראכטפאלע דראמא און וועט פון נעקסטען מאנטאג געשפיעלט ווערען אין דעם וואקער טהעאטער. די דראמא איז פערפאסט פון דעם בעקאנטען דראמאטורג פאול ארמסטראנג, דערזעלבער וואס האט פערפאסט ,עליס דזשימי וואלענטין'. די ,דיפ פארפעל' איז אבער א פיעל שטאקערער סוזשעט און ווערט געשפיעלט פון א טאלאנטפאלער קאמפאני מיט מר. ליבלער ענד קא.

,דהי טראוולינג סיילסמאן' איז די גרעסטע קאמעדיע פון פערגאנגענעם יאהר און וועט אין גיכען געשפיעלט ווערען פון א רייכער קאמפאני אין דעם וואקער טהעאטער. די קאמפאני האט געמאכט גרויס פורור מיט איהר שפילען [illegible] דאס שטיק אין די סטייטס.

אין די וויניפעג טהעאטער.

נעקסטע וואך ווערט אין דער היים פון די פראמינענטע ארטיסטען — אין די וויניפעג טהעאטער — אויפגעפיהרט א שעהנע פיעסא מיט דעם נאמען ,דהי בורגלער ענד דהי ליידי'.

דיא פראמינענטע שוישפיעלער וועלען אין דיעזער פיעסא צייגען זייער טאלאנט, דען זיי האבען גוט צוגעפאסטע ראלען צו זייערע כאראקטערע.

אין אלגעמיין האבען די שוישפיעלער זעהר פילע גוטע פיעסען אויפגעפיהרט ביז יעצט און אזוי וועלען זיי אויך ווייטער אויפפיהרען די בעסטע פיעסען וואס עס זיינען פאראן אויף דער ענגלישער ביהנע.

די פאטראנייזער פון דעם וויניפעג טהעאטער וועלען אהן צווייפעל געניסען א פרעהליכען אבענד און גייסטיגען פערגעניגען ווען זיי וועלען נעקסטע וואך אנוועזענד זיין אין טהעאטער.

אין עמפרעס טהעאטער.

די פראגראם פאר נעקסטע וואך ווי די פראגראם פון די פארינע וואכען וועט אהן צווייפעל זיין אן איבערראשונג פאר די פאטראנייזער פון דעם עמפרעס טהעאטער. שוין זייט לאנג אז דאס מענעדזשמענט שטרעבט צו אויפהאלטען דעם פרעסטיזש און גוטען נאמען פון דאס טהעאטער און דאס איינציגע וואס זי ווינדעט אן דערצו, איז צו געבען דעם פובליקום אן אבענד פון גייסטיגע פערגעניגען און צו ברענגען אין דעם עמפרעס טהעאטער די בעסטע ארטיסטען וואס געפינען זיך אויף דער וואדעוויל ביהנע.

לעזט אונזערע אדווערטייזמענטס און איהר וועט זיך איבערצייגען אז דאס וואס מיר זאגען איז ריכטיג. איטער געבען מיר דאס בעסטע און דערפאר האבען מיר אזא ערפאלג אין אונזער טהעאטער.

אין גרענד טהעאטער.

א פראכטפאלע פליי וועט אויפגעפיהרט ווערען אין דעם גרענד טהעאטער נעקסטע וואך פון א קינסטלער געזעלשאפט, דאס שטיק ,טו ארפאנס'.

די סטיידזש וועט זיין פראכטפאל דעקארירט אין די קאסטיומען גלענצענד.

אין אלגעמיין איז דאס גרענד טהעאטער א היים פאר אמיוזמענט און פאלען זינען פון ווארט. דאס נייע מענעדזשמענט שפארט נים קיין מיה און קיין געלד אום צו מאכען מעהר אינטערעסאנט דאס טהעאטער און אלעס וואס איהר זעהט אין גרענד טהעאטער איז אמוזירענד און פערשאפט אייך גייסטיגעס פערגעניגען. איין מאל בלויז איז גענוג איהר זאלט קומען אין די גרענד טהעאטער אום איהר זאלט זיך איבערצייגען אין דער ריכטיגקייט וואס מיר פערשפרעכען.

די פאלקס בוכהאנדלונג

ב. מיללער און י. הורוויטש, פראפס.

הארקאווי'ס דיקשיאנערי

אין ענגליש-אידיש און אידיש-ענגליש.

רעגולאר פרייז $3,50 — יעצט $1.75

824 Main Street Phone St.-John 143

פערלאנגט
בוקוואלד'ס ברויט

די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונטער די סאניטאריום לאוס. יעדער איז וועלקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.

123 Salter Street

Phone St.-Jhon 1655

פערלאנגט א פרוי צו טהאן שטופינג ארבייט און א באי אין א סטאר. דער באי דארף קענען ענגליש.

א. ראבינס, 1489 עלדזשן עוו.

נעבען די סי פי אר שאפס.

דאס ברויזענדע לעבען

ראמאן פון ב. גאלדשטיין.

(שלוס)

44.

א קיהלע זומער נאכט. א היות'דיג ווינטעל בלאזט און פאכט דאס גע־זיכט. די לופט איז פריש און מיט פערשיעדענע דופטענדע ריחות אנגעזאפט. דער הימעל — קריסטאל ריין און די לבנה קוקט אראפ א פערטראכטע אויף דער ערד.

עס איז שטיל. אלעס שלאפט, אלעס האט איינגעדרעמעלט... א טויט־קייט ווי אויף א בית עולם הערשט יעצט אין די גאסען. עס הערען זיך נור די טריט פון די פאטרולען, היטער און פאליציי לייט וואס דרעהען זיך הין צוריק און זייערע שפאן הילכען אפ אין דער שטילער נאכט.

מארקוס שפאנט פאמאליך און געלאסען איבער די טראטוארען. ער געהט ווי פערטראכט און לאנגזאם געהט ער איבער איין גאס, די אנדערע און די דריטע. אט איז ער אין דער וואקזאל גאס, אט איז ער אויסען שטאדט. עס הערט זיך דא דאס קוואקען פון די זשאבעס אין דעם דערבייאיגען געסיל און ער האט אנגעהויבען געהען שנעלער, שנעלער און האסטיגער. א קאלט ווינטעל האט איהם דורכגענומען, ער האט א ציטער געטהאן און אנגעהויבען גרעסערע שפאן צו מאכען. ער געהט ווי מיט א נויטיגע שליחות, מען דארף וואס פריהער אויספיען. אט באלד ווערט טאג, מען דארף פערלויפען דעם טאג. ביי נאכט, פאר טאג, יעצט מוז עס געשעהן... ביי נאכט!.. עס איז שטיל. א פאעטישע, היילינע רוהיגקייט הערשט איבעראל. און ערהאבענע שטילקייט האט אלעס און אלעמען ארונטערגענומען אונטער איהרע פליגלען. און יעצט, נור יעצט איז די בעסטע צייט, א זעלטענע געלעגענהייט, זעהר א גוטע געלעגענהייט. און מארקוס שטעלט זיך פאר: ער וועט שטילערהייד אנקלאפען און וועט ארייגקומען און איהר ארייגשעפטשען אין אויער און זי וועט שנעל פערלאזען דאס הויז צוזאמען מיט איהם. זיי וועלען אריין אין וואלד און ער וועט זי פערפיהרען טיעף אין וואלד און דארטען... דארטען... עס איז שטיל... איהר האלדז שעמי־רירט אין דער פינסטערניש פון דער נאכט... זי איז בלאס און איבערגעשראקען, איהרע גרויסע שעהנע אויגען ווערען פערלאפען מיט טרעהרען, אבער וויינען קען זי ניט. די טרעהרען בלייבען איהר שטעהן אין מיטען האלדז און זי קוקט אויף איהם רחמנות'דיג... אבער ער קוקט ניט צו איהר...

און אט איז ער שוין ביי די רעלסען, נאך אביסעל און ער וועט זיין ביי דער בודקע און נאכהער ביי מיכאאילען דעם סטאראזש פון דעמאזוקער וואלד, נאך אביסעל.

ער שטרענגט זיך אן, געהט שנעלער, שנעלער, זיינע פיס טראגען איהם מיט אימפעט... אט נאך אביסעל, נאך עטליכע שפאן...

דאס איינזאמע שטיבעל פון דעם וואלד היטער שטעהט יתום'דיג, אליין און איז ווי ארויסגעוואקסען פון דער ערד. עס שטעהט און טוליעט זיך רחמים־דיג צו א גראבען, אלטען דעמב מיט אומגעלומפערט פאנאנדערגעוואקסענע צווייגען. דער וואלד שטעהט פערטראכט, פערזונקען אין מחשבות און דרע־מעלט; אלע ביימער ווערט זיין דרעמעל געשטערט פון דעם שטיפעריש נאכט ווינטעל וואס פליהט פערביי די שפיצען בוימער און מאכט אן א שטיקעל גע־רודער, א קליינעם רעש... און באלד ווערט ער ווידער רוהיג און עס שאקלען זיך שטיל און פרום די גרינע, יונגע בלעטלעך...

מארקוס איז צוגעקומען צום שטיבעל, האט זיך אפגערוהט א ווייל און געקוקט אויף די גלאנציגע שויבען וואס שטעהען ווי פינסטערע לעכער אין די וועגד און קוקען סתם אין דער וועלט אריין. ער האט שווער אפגעאטעהמט און האט אנגעקלאפט אויף א שויב.

מאמענטאל, ווי מען וואלט געווארטען מיט אונגעדולד אויף דעם קלאפ, איז אימיצער אראפ און מיט אימפעט צו צום טהיר און אויף רוסיש אין שרעק א פרעג געטהאן: — ווער איז?

— איינענע! — האט מארקוס געענטפערט — איך, מארקוס.

מען האט איהם שנעל געעפענט די טהיר און ארייגלאזענדיג איהם האט יענער צוריק פערהאקט די טהיר און גענומען אנצינדען א קליין סטערין ליכטעל.

מיכאאיל, א יונגער געזונדער בחור מיט ברייטע פלייצעס און שטארקע מוסקולען האט שטום און פערוואונדערט אנגעקוקט מארקוסע'ען.

מארקוס איז געווען בלאס נור רוהיג. א טעמפער אויסדרוק האט ארויס־געקוקט פון זיינע אויגען. זיין האלדז אויסגעצויגען, אהן א שניפס מיט א קוי־טיגען קאלנער; די האאר צושויבערט און זיין גאנצער הולך איז ווי פון א מענ־שען וואס שלאפט מיט די מלבושים אויף קויטיגע בעט־צייג.

— וואו איז דאס מיידעל? — האט מארקוס זיך געווענדעט צו מיכאאיל־ען און גלייכגילטיג איהם בעטראכט.

— דארט — האט מיכאאיל איהם אנגעצייגט אויף דעם אנדערען חדר — זי איז ערשט אנשלאפען געווארען. וואס הערט זיך?

מארקוס האט איהם אנגעקוקט און געשאקעלט בעדויערענד מיט'ן קאפ.

— וואס הערט זיך? — האט מיכאאיל נאכאמאל איבערגעפרעגט מאר־קוס'ען.

— עס איז שוין רוהיג — האט מארקוס אונווילענדיג געענטפערט — עס וועט מעהר קיין זאך ניט פאסירען.

ער האט נאכאמאל מיט פינסטערע בליקען בעטראכט דאס צימערל און זיך געלאזט געהען אין צווייטען צימערל וואו בערטהא איז געשלאפען.

דאס גאנצע שטיבעל בעשטעהט פון דיזע צוויי צימערלעך, ביידע קליי־נע, נידעריגע און מיט איינציגע פענסטער. אלעס איז דא קויטיג, אונריין. מיכאאיל איז געלעגען אויף דער ערד און אויף זיין בעטיל וואס האט פערנומען כמעט א האלב צימער איז געשלאפען בערטהא.

זי איז שווער געשלאפען און מיעד געצויגען דעם אטהעם. זי איז געלע־גען אויף א קליין קישעלע, וואס האט אין דער פינסטער אויסגעזעהן ווי בעצוי־גען מיט א שווארץ ציכעל און אויף א הארטען מאטראץ. זי ליעגט מיט די מלבושים, אפילו מיט די שיך, די צעפ ליעגען אויסגעצויגען ווי צוויי שווארצע שלענג.

די שיין פון דעם ליכטעל בעלויכטעט קוים דעם צימער און גרויסע אום־געלומפערטע שאטענס מאכען פערשיעדענע קרומע זיגזאגען אויף דער וואנט און גרויסע פעדרעהטע שאטענס דראפען זיך און קריכען משונה'דיג איינע אויף די אנדערע.

מארקוס איז שטיל אריינגעגאנגען און אונהעפליך זיך א טארקע געטהאן זי האט זיך מיט ציטערניש און איבערגעשראקען א כאפ געטהאן: „וואס? הא?" און נאכהער ווען זי איז אביסעל געקומען צו זיך און דערזעהן נעבען זיך מארקוס'ען האט זי זיך א צאפעל געטהאן: „אוי, מארקוס!".

מארקוס האט זיך ניט גערירהט. ניט בעוועגט זיך, איז ווי פריהער גע־שטאנען און קאלטבלוטיג געקוקט אויף איהר. זי איז בלאס, איהרע אויגען קוקען מיעד און פול מיט שרעק, איהר האלדז זעהט זיך ניט.

— וואס פאר א העמדיל געהסטו עס? — האט ער גראב א פרעג געטהאן.

— ווייס איך — האט זי געענטפערט און משונה'דיג אנגעקוקט מאר־קוס'ען — וואס פאר א העמדיל איך האב דערטאפט, האב איך ארויפגעצויגען אויף זיך, דוכט זיך אז דאס איז גאר דער דיענסט'ס.

— און וואו זיינען דיינע? — האט מארקוס זי ווידער געפרעגט מיט א רוהיגער שטימע.

— וואס איז יעצט פאר פראגען, מארקוס? — האט בערטהא פערוואונ־דערט געריסען די אויגען אויף מארקוס'ען — זאג מיר בעסער וואס הערט זיך?

— אלעס איז צוריק רוהיג, ווי געווען און נוויל מען האט זיי פון שטאדט פעריאגט, קען זיין אז זיי זאלען זיך לאזען אין די הינטער־געסלעך און דערפאר דארפען מיר נאך איידער עס וועט אנהויבען טאגען פערלאזען דעם וואלד.

בערטהא האט געציטערט און געפלאטערט. מארקוס'ען האט עס הנאה געטהאן וואס דער ליגען האט זי ארייגגעבראכט אין אזא ציטערניש.

— זיי זיינען שרעקליך אויפגעבראכט און וועלען זיך מיט ווילדער רציחה ארויפוואַרפען אויף דער ארימסטער בעפעלקערונג אין די ארימע געסלעך. מאך דאס שנעל.

בערטהא האט אין דער גיך ארויפגעכאפט דעם אלטען שאל וואס איז געלעגען ביי איהר צוקאפענס און ביידע האבען שנעל זיך געזעגנט מיט מיכא־אילען און פערלאזט דאס הויז.

מיכאאיל האט זיי אפילו געפרובירט אבווענדען און זיי ערקלעהרט אז ביי נאכט איז אין אזא צייט מעהר געפעהרליך איידער ביי טאג, אבער בערטא ניט וועלענדיג איהם אנזאגען די טרויעריגע נאכריכט וואס מארקוס האט איהר געבראכט, האט זי איהם בערוהיגט אז עס וועט זיי קיין שלעכטס ניט געשעהן און מארקוס האט צוגעגעבען: — „אט בין איך דאך געקומען אהער. עס איז שוין רוהיג"...

זיי זיינען אריין אין וואלד. מארקוס איז מיט שנעלע טריט געגאנגען פאראויס און בערטהא האט מיט הארץ קלאפעניש נאכגעפאלגט זיינע טריט. וואס אמאל זיינען זיי אלץ טיעפער אריין אין וואלד און זיינען דערטרונקען גע־ווארען צווישען די געדיכטע בעוואקסענע בוימער.

מארקוס האט זיך פלוצים אבגעשטעלט און ווען בערטהא איז צוגעקו־מען צו איהם האט ער זי מיט אזעלכע ווילדע בליקען אנגעקוקט, דאס איהר איז דאס בלוט פערגליווערט געווארען.

ער האט זי בעטראכט א ווײַלע. ביידע האבען געשוויגען.

נאכהער האט ער פאמעליך אויפגעהויבען די האנד און איהר צושפילעט דעם קאלנער פונ'ם העמדיל.

בערטהא האט זיך ניט געוועהרט נור מיט שרעק איהם א פרעג געטהאן: — וואס ווילסטו טהאן יעצט, מארקוס? יעצט, אין אזא צייט?...

אבער מארקוס האט ניט געענטפערט. זיינע אויגען האבען געבליצט ווי ביי אן אויפגערעגטען און הונגעריגען וואלף. ער האט זי שטום אנגענומען ביי דער האנד און זי גראב צוגעצויגען צו זיך.

ביידע האבען זיך אנידערגעזעצט אויפ'ן נאסען גראז.

בערטהא איז געווען האלב טויט פאר שרעק, איהר הארץ האט ווי מיט הונדערטע האמערס געקלאפט...

ער האט זיך אנגעבויגען צו איהר, האט געגלעט איהר האלדז און נאכ־העער זיך שטיף איינגעביסען אין איהרע באקען מיט די ציינער.

זי האט געציטערט און געווארפען זיך ווי אין פיבער, אבער זי האט גע־שוויגען און קיין מורמעל ניט געטהאן.

זי האט דערפיהלט א שרעקליכען ווערטאג און האט זיך געפרובט בע־פרייען, אבער ער האט שטיף זי צוגעהאלטען מיט ביידע הענט.

ווען ער האט לויז געמאכט זיינע ציינער האט ער אומגעווארפען איהר קאפ אויף אויף זיינע קניהעס און מיט אמאל פערהויבען איהר קלייד.

זי איז געלעגען אויף זיינע קניהעס און די ציינער האבען איהר געצי־טערט און געקלונגען איינע אן די אנדערע. זי האט דערפיהלט זיינע קאלטע הענט אויף איהר ווארימען לייב און זי האט מורא געהאט אפילו צו א וואקעל טהאן זיך.

ער האט געגלעט א ווײַלע איהר צארטען ווייכען קערפער, נאכהער האט ער א ריס געטהאן דאס העמדיל און מיט די ציינער זיך איינגעגעסען אן איהר האלדז. ווען בערטהא האט זיך גענומען רייסען האט ער זיך אויפגעהוי־בען צוזאמען מיט איהר, האט זי אנגעכאפט ביים האלדז מיט ביידע הענט.

— מארקוס, מיין טייערער מארקוס, איך ליעב דיך — האט בערטהא קוים געקענט ארויסריידען. אבער מארקוס האט ניט געהערט און שטייפער און שטייפער צונויפגעדרוקט זיינע פינגער און מיט דעם גאנצען כח געשטיקט און געשטיקט.. — — — — — — — — — — — — — — — —

אויף מארגען איז אין די צייטונגען געווען אויסגערעכענט א צעטיל פון די פאגראם-הרוגים און צווישען דעם איז אויך געווען געמעלדעט: „אז א יונגע מיידעל איז געפונען געווארען אין דעמאזוקער וואלד א דערשטיקטע. פון איה־רע צופלאכטענע האאר און צוריסענע הלבשה איז צו מערקען אז זי האט זיך געראנגעלט מיט איהר מערדער, דעם הוליגאן". — — — — — — —

ע נ ד ע.

וועלט איהר קויפען א
מאנומענט
אדער א טאוועל שטיין איז יעצט די צייט.
אונזער סטאק איז גרויס און איבערפילט. ווען פרייז קומט צו אונז איידער איהר געהט ערגעץ אנדערש. פאר דער אר־בייט און אויפצושטעלען די מצבה גאראנטירט
A. L. MACINTYRE
231 Notre Dame Ave. Phone Garry 1988

וואטשעס און דזשולערי.
וויניפעגער אידען! וואלט איהר געוואלט זעהען אייער פעלער וואס איהר מאכט אימער ביי זאגען אז איהר ווערט גענארט פון א אידען ווען איהר קויפט עפּוואס? קומט צו
ס. וויינער אין 703 מיין סטריט
ווען ניט צופריעדען, גיב איך צוריק דאס געלד.

פאר פיינע לאונדרי ארבייט טעלעפא־נירט גערי 400 אדער 401 צו דער
Rumford Sanitary Laundry, Ltd.
קאר. האם און וועלינגטאן סט.

The Modern Laundry & Dye Works Co., Ltd.
עקספערט וואשערס, קלינערס פארבערס
309-315 הארגרייוו סט.
לאנדרי פהאנס מיין 2300 און 2301
קלינינג און פארבער פהאן מיין 1457

The Empress Laundry Co.
ווילט איהר זיין פאלקאם צופרידענ־געשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שי־קען גלייך נאך אייער באנדעל, ערשטע קלאסע מאשינערי.
74-76 אייקינס פהאן סט.-דזשאן 300

ווען איהר ווילט סיינס אין פערשיע־דענע שפראכען, פיינטינג און דעקא־רייטינג, פערגעסט ניט אייער אלט בעקאנטען
L. SEGAL
190 Sutherland Avenue

קליידער מאכען מענשען!
ווען איהר ווילט מאכען אייערע מלבושים, זיי זאלען פאסען און פיטען גוט, דאן מאכט אייערע קליידער ביי אייער אלט בעקאנטען
L. BOOKE
262 עלים אווע. פהאן מיין 7926

סיטנער בראס. און ראזען
פערקויפען די בעסטע פלייש 8 סענט א פונט. צופריעדענהייט גאראנטירט. קומט און איבערצייגט אייך. (1211
ד. ראזען בוטשער 273 דזשארוויס

א. סילבער
פלעכער, מאכט אלערליי פארניסיס רופינגס, סילינגס א. ד. ג.
72 דערבי סט. פהאן סט.-דזשאן 775

JOS. COHEN BAGGAGE TRANSFER
51 טשארלס סט.
גאראנטירט די בעסטע בעהאנדלונג אין מזאווינג דזשאבס און באגאזש טראנס־פערן. גיט אונז א טרייעל. 5212]

The McKinley Transfer Co.
קאר. קינג און רופערט
אפיס פהאן גערי 2560 און גערי 2508
פיאנא מואווינג ספעשיל.
מעביל און באגאזש טראנספערס. (11

וואס טויג אייך א דאקטאר?
איהר דארפט א שוסטער, ווייל אייערע שיך זיינען אלט און קראנק. איך קאן זיי מאכען געזונד און ניי, איך מאך פון אלט ניי, פון קרום גלייך. אלע סארטען מענער, פרויען און קינדער שיך. אלעס וואס קומט אריין אין מיינע הענד געהט ארויס א לייט.
R. MILKER 825 Main St.

האלסייל גראָסערי
ווידמאן בראס.
244—246 דזשארווים עוועניו.
די ערשטע און איינציגע אידישע האלסייל גראסערי אין וועסטערן קענע־דא. אלערליי היימישע און אימפארטיר־טע סחורה. ארדערס אטענדעט ביי מייל אדער ביי פהאן סט.-דזשאן 660 — 661

א זינגער מאשין
אויף לייכטע אויסצאהלונגען און גאראנטירט צופרידענהייט קענט איהר קריגען דורך דעם אגענט פון זינגער מאשינעס
י. פראסאָו, 435 פריטשארד
פהאן סט. דזשאהן 1349

וואטשט דיעזען פלאץ!
ALFRED JACKSON
Suite 3, 522 Main Street
529] Phone Garry 3076

דר. א. בערקאוויטש
נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אבענד
Dr. A. BERCOVICH
360 Selkirk Ave. Phone St.-John 1652

DR. OTTO
פערלייכטערט יעדע קראנקהייט אהן מעדיצינס אדער אפערײשאנס. שרייבט פיר פאמפלעטס.
344½ פארטיידזש עוו. פהאן מ. 7361
139 בערואטהונג פריי

DR. G. S. SMYTH OF CHIROPODY
גיט מאמענטאלע הילף פאר הינער אויגען, בארא־דיוועס און אלערליי פיס קראנקהייטען. אפיס שטונ־דען: פון 9 אוהר פריה ביז 6 אוהר אבענד טעגליך, שבת פון 9 אוהר פריה ביז 8 אוהר אב. (138
Suite 2, Stobart Block 290 Portage Avenue
Phone Main 1738

D. ABRAMOVICH
ארכיטעקטאר
און סופעראינטענדענט
505 מעקינטייער בלאק פהאן מ. 1978

E. G. SHERWOOD
ארכיטעקט
3 קאמענוועלטה בלאק
522 מיין סט. פהאן גערי 3076

Meyerowitz & Cohen Bros.
די איינציגע אידישע דזשענעראל קאנ־טראקטארס און בילדערס אין נארד ענד
683 אלפרעד עוו. פהאן סט.-דזשאן 612

OCCIDENTAL HOTEL
ד. און ג. ריפשטיין, פראפס.
קארנער מיין סטריט און לאגאן עוועניו
איינציגער אידישער האטעל אין וויניפעג
ערשטע קלאסע רומס, אפ-טו-דייט מאהלצייטען.

די וויניפעג ווין קאמפאני
די בעסטע ליקער סטאר אין שטאדט, וואו איהר קריגט וויין, ביער און שנאפס צו די מעסיגסטע פרייזען.
קארנער מיין סטריט און הענרי עוועניו
פהאן מיין 40 י. פינקעלמאן, פראפ.

בעקאנטמאכונג.
אין מיין סטאר קריגט איהר די בעסטע געטרענקע צו די מעסיגסטע פרייזען.
DOMINION LIQUOR HOUSE
א. לעכטציער, פראפ.
613 מיין סטריט פהאן מיין 2170

א גוט גלעזיל משקה וואס זאל צו־געהען אין יעדען אבר קריגט איהר ביי
ריפשטיין און קאמפאני
706 Main St. Phone Garry 4296

דרעווריס
רעדוואוד
לאגער
די בעסטע אין מארקעט
געמאכט ביי די בעוואוסטע
Golden Key Brand Aerated
Waters Alea and Stout
Winnipeg, Man.

פאטראניזירט אונזערע אדווערט.

Dr. G. KALICHMAN
אידישער דאקטאר דיפלאמירט אין רוסלאנד, דייטש־לאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין הויט און געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און אויך קינדער קראנקהייטען. אפיס שטונדען: 9—11, 1—4, 6—9
453 Selkirk Ave. Phone St.-John 1772

Dr. C. W. GREEN
מעדיצין און כירורגיע.
ספעצ.: קינדער און פרויען קראנקהייט.
אפיס: 309 עגדערטאן בילדינג פהאן מיין 7886
רעזידענס: 757 מעקמיליאן עוו. פט.-רודזש 679

Dr. G. P. BERMAN
אויגען, נאז און האלדז קרענק.
222 SOMERSET BLOCK
אפיס שטונדען: 1—4 טעגליך. 7—8 מאנטאג, מיט־וואך און פרייטאג. הויז שטונדען [הרומפ בלאק] 4—6 טעגליך. 7—8 דינסטאג, דאנערשטאג און שבת 1310] פרילען געפאסט.

Drs. Rombough & McGillvray
וועטערנארע דאקטוירים, ספעציאליס־טען אויף היילען קראנקע בהמות, פערד קינג און דזשיימס פהאן גערי 2132
2612] אפיס שטונדען פון 1—4

PROFFESSIONAL COLUMN

ס. הארט גרין
פון
CHAPMAN & GREEN
אדוואקאטען און נאטאריוס
אין 1010 מעק'ארטהור בילדינג
קאר. מיין און פארטיידזש עוו.
Phone Main 7370

R. A. W. Magnussen, M. A.
רעכטספערטיידיגער, אדוואקאט א.ז.וו.
925 מיין סטריט וויניפעג
אפען פון 1-2 און 5-6 אוהר נ.מ. אדער אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

מיס פ. ווערער אקושארקע
האט געמופט פון 178 אייקינס סט. אין
661 מאניטאבא עוועניו
פהאן סט. דזשאהן 2086

THE CANADIAN ISRAELITE
DER CANADER YID.
The only Jewish Weekly in the Dominion of Canada.
B. GOLDSTEIN, Editor.
Canadian Israelite Publishing Company.
823 Main Street Phone St.-John 1454 Winnipeg, Man.
Subcription: 1 Year $1.00, 6 Months 60c.
וויניפעג, דאנערשטאג ד' טבת תרע"ב.

"קיבעץ און זיין ווירקונג אויף די גדולים".

אין די ערשטע נומערען "קענעדער איד" האט דר. י. ווארטסמאן אין אן ארטיקעל "קיבעץ און זיין ווירקונג אויף די גדולים" ארויסגעזאגט פאלגענדען געדאנק בנוגע די נויארקער קיבעץ בלעטער: "צעהנדליגע יאהרען האבען די נויארקער "גדולים" דעם עולם געפיהרט ביי דער נאז: דעם עולם האט מען גע-מאכט פאר א "משה"; די גרעסטע נעטיינהייטען זיינען אבגעטהאן געווארען און דאס פובליקום האט מען אין אכט ניט גענומען — "משה". ווער רעכענט זיך מיט א "משה"? דער אומגעלומפערסטער איז בעטראכט געווארען פאר אן אידעאליסט, יעדער נאר נישט איז בעטראכט געווארען פאר א וויסענשאפטס-מאן, פאר א שרייבער, א לעקטשורער אדער פאליטיקער. מען האט בעדארפט האבען צעהנדליגע טויזענדע דאלארס אויף צו גרינדען א רייכע, ריינע און לי-טערארישע צייטונג וואס זאל בכח זיין אנצופיהרען א קאמפף מיט דער חברה. אבער דיעזער קאמפף איז אויפגענומען געווארען פון—דעם "קיבעצער" און דער ערפאלג איז א גוואלדיגער: די מאסקעס פון די גדולים ווערען ארונטערגעריסען; מען ווייס שוין ווער די חברה זיינען און אין וואס זייער גרויסקייט בעשטעהט. "משה" האט זיך א ריהר געטהאן און די אלע רעדעל פיהרער זיינען ארונטער-געריסען געווארען פון זייערע פעדעסטאלען. ווייל א "גדול" עפעס טו'אן, טראכט ער גוט איבער, ווייל ער ווייס אז די קיבעץ-פרעסע האלט אפען איהרע אויגען. [illegible] מיט די ציין, אבער ער היט זיך. און אויף אזא אופן איז דער-[illegible] נעווארען". אין עס ענדיגט דער שרייבער: "ווען אמאל א [illegible] דער אידישער פרעסע אין אמעריקא זיך געפינען וועט ער פאר די קיבעץ צייטונגען דעם שעהנסטען פלאץ אוועקגעבען".

אין א פיעל קלענערען מאסשטאב עקזיסטירען אויך ביי אונז די "גדולים", נאטירליך ווען דער איבענדערמאהנטער שרייבער רופט אן אזעלכע נעמען ווי ל. מילער, אב. קאהאן, ש. יאנאווסקי, פראפ. זעליקאוויטש, קען ביי אונז פון אזעלכע קיין רייד ניט זיין. אבער אויך אונזערע גדולים, ניט האבענדיג איבער זיך קיין בייז אויג פון קריטיק, האבען זיי זיך צוגערוקט צו משה'ס נאז און שלעפען וואוהין נור ווען עס געפעלט. האבענדיג א ברייט פערלאזטעס פעלד האבען זיך ביי אונז געיאוועט יונגע לייט וואס האבען זיך שוין באלד איינגע-רעדט אז זיי זיינען טאקע אמת'ע "גדולים", פאליטיקער, קנאקערס, ארטיסטען וואס האבען א רעכט אוועקצוזעצען זיך אויף משה'ס רוקען און קאמאנדעווען. און לית דין ולית דין והות-ה הרצועה — הפקר פעטרושקע! און פרובירט איהר זאגען א ווארט איז עס פונקט ווי אין די ערשטע צייטען אין נויארק—מ'סטראשעט

פיים גרינדען די צייטונג האבען מיר בעמערקט דעם תהו ובהו אין דער ראדיקאלער קאלאניע, מיר זיינען דאן ארויס מיט שארפע ארטיקלען געגען איינינע און געדענקט אז מיר וועלען דערפאר קריגען דעם בעסטען דאנק פון די מעהר אינטעליגענטע עלעמענטען, ליידער האבען זיי דאס שלעכט אויסגע-טייטשט און געדענקט אז דער ארטיקעל איז געווענדעט געגען אלעמען. יעצט אבער האבען זיי זיך אליין ארומגעזעהען אז די צייט איז געקומען וואס מ'דארף דער חברה דערלאנגען איבער די הענט אום זיי זאלען ווייטער ניט קריכען.

מיט לייב און מיט לעבען זיינען מיר דאפיר אז עס זאל זיך דא גרינדען "ליטעראטור פעראיינען", דראמאטיקל קלאבס א. ד. ג. מיר זיינען די ערשטע צו בעגריסען א פעראיין וואס זאל ערציהען רעדנער, לעקטשורער אדער שוי-שפיעלער, מען דארף אבער וויסען אז א יונגערמאן, אפילו אן אינטעליגענטער מוז — אום צו רעדען למשל איבער חנוך — שטודירען אזא פראגע א מ י ו ע-נ י ג ס ט ע ן 3 — 4 מאנאטען. דאס זעלבע בנוגע אנדערע טהעמאס.

אבער דאס פעלד איז אפען און מי שרוצה ליטול את השם יבוא ויטול— ווער עס וויל דער כאפט זיך לעקטשורען, לויפט שפיעלען אויפ'ן סטיידזש און ז. וו. צי ווייס ער וועגען דיעזען ענין צי ניט, וועמען ארט עס? ווייל וואס ווייס "משה"?

אויסער דעם זיינען פאראן אויך אנדערע אנשיקענישען, רעדעל פיהרער, נאז שלעפער, רוקען רייטער א. ד. ג. אזעלכע וואס כאפען זיך ארויף אויף דער אויבערשטער באנק נור א דאנק דעם וואס מען האט די צוים צו פריי געלאזט און יעצט ווען איינינע יונגע לייט, אינטעליגענטע קרעפטען האבען פון אונז פערלאנגט צו געבען זיי פלאץ פאר "קיבעץ" אום די חברה אביסעל איינצוהאל-טען, אום זיי אנצואווייזען זייער ריכטיגען פלאץ — יעצט, זאגען מיר, וועלען מיר זיך זיכער ניט צוריק ציהען פון אונזער בעשלוס. עד שהיד מגעת וועלען מיר אויפדעקען ביי יעדער געלעגענהייט די מעשי תעתועים פון אט די "גדולים" אין דער פארמע פון פעליטאן אדער אין א בעזונדער אבטהיילונג. "סטראשונקעס" — וועלען זיכער ניט העלפען.

וואס בלייבט צו טהאן?

פון י. ל. וויקער.

דער לעצטער פעדעראלער עלעקשאן קאמפיין איז געווען זעהר א פערצווייפעלטער פון ביידע פארטייען. מען האט געקעמפט ביז די לעצטע קרעפטען און געזיעגט האבען די קאנסער-וואטיוון. מיט זייער זיעג האבען זיי געטוידטעט די "רעסיפראסיטי" אדער פרייען האנדעל, "פרי טרייד".

ווארום האט די מעהרהייט פון פאלק געשטימט געגען פרייען האנדעל? וואס האט אויף זיי געהאט אזא שטארקע ווירקונג?

זייענדיג א פארמער און זיין בעקאנט מיט דער לאנדס פאליטיק וועל איך פאר אלעס בעקאנט מאכען פאלגענדען פאקט: קענעדא פערמאגט 60 פראצענט פארמערס. די פארמערס זיינען מעהר-סטענס ארגאניזירט אין אן אכאסיאיי-שאן וועלכע רופט זיך "גרעין גראוערס". דיעזע אסאסיאיישאן איז איינע פון די ראדיקאלסטע און פארגעשריטענסטע. איינע פון איהרע הויפט פונקטען איז אז אלעס זאל זיין גאווערמענט אונער-שיפ: עלעוויטארס, ריילראודס און אלע פובליק יוטיליטיס. די זעלבע ארגאני-זאציאן האט פארינגען ווינטער געשיקט א דעלעגאציאן קיין אטאווא און פון אלע פראווינצען פון לאנד האבען זיך פערזאמעלט העכער 800 מאן. אלע מיט איין שטימע האבען געפאדערט: "פריי-ען האנדעל, בילינע פארם מאשינערי, שנעלע אויפבויאונג פון הודסאן בעי ריילוויי, גאווערמענט עלעוויטארס און די רעגירונג זאל בויען איינענע קאלד סטארעדזשעס א. ז. וו. און פערלאנגט פון סיר ווילפרידס רעגירונג אראבצו-נעהמען די דיוטי פון אלע תבואות און אנדערע פראדוקטען וועלכע פערהיט כלומר'שט דעם פארמער פון אריינקרי-גען תבואה אין לאנד פון אנדערע מדי-נות, אפי נור צו פערקלענערען דעם טאריף אויף מאשינערי.

איך וויל ניט דא בעשרייבען די איינ-צעלהייטען פון דער אויפנאהמע און ז. וו. עס איז א זאך דער פערגאנגענהייט. דא איז אן אנדער פראגע: ווארום הא-בען די מעהרסטע פארמערס וועלכע האבען געפאדערט "פרייען האנדעל" געשטימט געגען איהם?

דער תירוץ איז א גאנץ פשוט'ער: די פארמערס האבען ניט דאס געוואלט וואס מען האט זיי געגעבען, מען האט טאקע מיט דעם רעסיפראסיטי אבמאך אראבגענומען די דיוטי אויף זייערע פראדוקטען, אבער עס האט פערקלע-נערט די דיוטיס אויף מאשינערי נור אויף $2\frac{1}{2}$ פראצענט. איך קען געוויסע פארמערס ליבעראלען וועלכע האבען געשטימט געגען רעסיפראסיטי דערפאר וואס לויט דעם טאריף אבמאך האט מען גענומען ביים פארמער מעהר ווי מען האט איהם צוריק געגעבען. דער-צו האט מען די ענגלישע פארמערס פערטומעלט דעם קאפ מיט אנעקסא-ציע, די ארבייטער ווידער אין דער איסט, האט מען אבסאלוט געצוואונ-גען צו שטימען געגען לאריער'ען מיט דראהונגען צו פערלירען זייערע שטע-לען. איינער מר. טהאמאס הייבעל, א מאטאר מאנופעקטשורער פון סט.-דזשאהן, נ. ב. האט געזאגט צו א ציי-טונגס רעפארטער: "איך אליין פריוואט בין פאר רעסיפראסיטי, נור איך קען ניט שטימען און קען ניט דערלאזען אז אנדערע זאלען שטימען פאר רעסיפרא-סיטי. ווייל דאס וועט צייגען די פאר-מערס און די פישערס דאס זיי זיינען א מאכט און מען רעכענט זיך מיט זייערע פאדערונגען".

אט דאס זיינען די הויפט אורזאכען פון דעם דורכפאל פון דעם פרייען האנדעל אבמאך און ניעדערלאגע פון דער ליבעראלער פארטיי.

אויף דער פראגע וואס בלייבט יעצט צו טהאן? וואלט איך, לויט מיין מיי-נונג, געזאגט פאלגענדעס: עס וואלט ניט פראקטיש, זיין פון אונזער זייט ארומצוגעהן מיט אראבגעלאזענע קעפ און פערלענגטע הענד און זאגען קינות אויף אונזער ניעדערלאגע. אדרבה, מיר מוזען זיין מוטהיג, עס מאכט ניט, מיר קענען זיך דענקען דאס אונזער פארטיי, די ליבעראלע, קען פיהרען בעסער די רעגיערונג. אבער אויך דער יעצטיגער פרעמיער און זיין קאבינעט דארף מען ניט פערגעסען זיינען אויך קענעדיער. מיר מוזען אבער פאדערען פון דעם יעצטיגען פרעמיער ער זאל האלטען זיין פערשפרעכען בעת זיין לעצטען טור אין דער וועסט. נעמליך: ווי אמ-שנעלסטען צו בויען די האדסאן בעי ריילוויי, קאנטראלירט פון פאלק; די עלעוויטערס זאלען בעלאנגען צום פאלק; צו אינקארפארעשן די טשילד מיעט אינדוסטרי און איבערהויפט צו פער-קלענערען דעם טאריף אויף פארם מא-שינערי וועלכע בערויבט די פארמערס און גאנץ קענעדא. דאס זיינען די הויפט זאכען וואס אלע מוזען זעהען זיי זאלען דורכגעפיהרט ווערען. עס וואלט זעהר ראטהזאם זיין ווי מר. גאלדשטיין האט בעמערקט אין אן עדיטאריעל: דאס די פארטיי זאל זיך מעהר ארגאניזירען און ארבייטען ניט נור אין צייט פון קאמ-פיין ווי יענער וועלכער זינדיגט א גאנץ יאהר און אום אלול ווערט ער פרום, ווייל מען בלאזט דאן שופר, נור מאקע אין אלע טעג פון א גאנץ יאהר.

און דאס איז די פליכט דוקא פון דער ליבעראלער פארטיי און איהר פרעסע וועלכע שלאפט ליידער צו פיעל און קעהרט זעהר ווייניג פאר די פארטיי אינטערעסען א גאנץ יאהר. איך ווייס למשל אז קיין אידענברידזש איז כמעט דאס גאנצע יאהר אלע מאל אנגעקומען צייטונגען און ביכלעך פון דער קאנ-סערוואטיווער פארטיי און דאס האט טאקע מעהר אדער ווייניגער געווירקט. די ליבעראלע פארטיי האט פערלארען פיעלע שטימען דורך דעם. ווארום האט געקענט די "פראווינץ" פון רידזשיינע (א קאנסערוואטיווע צייטונג) א גאנץ יאהר שיקען איבעראל אומזיסט צייטונגען און ביכער? און ווארום טהוט דאס ניט די וויניפעגער "פרי פרעס" אדער אנדע-רע ליבעראלע צייטונגען? שוין קענען די ליבעראלען ניט אויסשטעהען אזא עקספענס? אדער אפשר איז מען ליבע-ראלען נור אויפ'ן פאפיער? און ווארום צייגט יעצט די ליבעראלע פרעסע ניט אויף דעם הומבאג פון די מאנופעקטשו-רערס וועלכע האבען געשטורעמט אין עלעקשאן צייט פאר בריטיש פרעפע-רע-ס און גלייך נאכ'ן עלעקשאן, ווען מר. בארדען מיט זיין פארטיי זיינען אריין אלס העד איז ביים ערשטען מא-נופעקטשורער אסאסיאיישאן מיטינג שוין בעשלאסען געווארען צו פאדערען פון דער נייער רעגיערונג צו אפאינטען א טאריף קאמיסיע און אבשטעלען בריטיש רעפערענס. גענוג פרעפערענס פאר בריטיין! דאס פאלק ווייס דער-פון ניט, א מערכה וואס די קאנסערוואַ-טיווע צייטונגען וועלכע פערגעסען און אלע ליארמס, געפילדערס פון אנעקסא-ציע און פאר בריטיש פרעפערענס און זיינען מסיחי לפי תומם אלס נייעס.

אט אזעלכע זאכען ברויכט די ליבע-ראלע פארטיי ניט צו פערשווייגען און ניט אין עלעקשאן צייט נור דוקא יעצט. אבער וואוהין קומען אהין די פארטיי לייט באלד נאך די עלעקשאנס? דיעזע פראגע קען איך זיך קיינמאל ניט פער-ענטפערען.

דער פאלקס לעהרער פון כינא

פון דר. א. ז. בארוכאוויטש.

מיט קיין פיעלע גרויסע געלעהרטע קען זיך כינא ניט בעריהמען דערפאר אבער מעג זי אהן שום ספק זיך גרויס האלטען מיט איהר גרעסטען דענקער ק א נ פ ו צ י א ו ס.

ווי דאס רוב גרויסע געלעהרטע און דענקער, איז אויך קאנפוציאוס געבא-רען און ערצויגען געווארען אין אר-מוטה. ער איז פון קליינערהייד אן געווען זעהר רעליגיעז. ערשט ביי זיין 15 יעהריגער עלטער האט ער אנגע-הויבען צו שטודירען. צו ניינצען יאהר האט ער חתונה געהאט און ניט הא-בענדיג פון וואס צו ציהען חיונה איז ער געצוואונגען געווען אנצונעהמען א שטעלע אלס וועכטער אין א שטאדט גארטען.

זיין גאנצע לעדיגע צייט האט ער זיך אבגעגעבען מיט לערנען און אין דריי יאהר ארום נאך זיין חתונה איז ער ענדליך ארויסגעטראטען אין דער עפענטליכקייט אלס פאלקס לעהרער און געעפענט א שולע פיר פילאזאפי.

אין יענע יאהרען (ארום 550 יאהר פאר קריסטליכער צייט רעכנונג) האט א לעהרער אין כינא זעהר גוט געלעבט, אבער קאנפוציאוס האט זיך צופרידענ-געשטעלט מיט קליינעם שכר למוד און די הויפט זאך וואס ער האט יא געפא-דערט פון זיי איז געווען: ערנסטקייט צו די למודים, און זיין א מבין. ד. ה. פון איין געגענשטאנד וואס ער לערענט זאל מען זיך אנשטויסען אנדערע דריי.

די למודים זיינע זיינען מעהרסטענס גענומען געווען פון לעבען. פון יעדע זאך און יעדען פאל וואס ער האט בע-געגענט, אין לעבען האט ער געצויגען א מוסר השכל און א מאראל.

דער הויפט פרינציפ פון קאנפוציאוס לעהרע האט ער אמת געזאגט "אוועק-געליהען" פון אונזער פיבעל. מיט א 16 הונדערט יאהר נאך פאר קאנפוציאוס'ן, האט משה רבינו אונז געלערענט "ואהבת לרעך כמוך" און אויף דיעזען פונדאמענט האט קאנפוציאוס געלעגט זיין כינעזישע תורה און מיט דיעזער תורה האט ער צו זיין פופציג יעהריגען עלטער געוואנדערט איבער גאנץ כינא פון איין מאנדארין צום צווייטען און פון איין הערשער צום אנדערען. ווייל אין יענער צייט, ווען איבער א פיער-טעל פון דער גאנצער מענשהייט איז פערייניגט געווע' אין כינא, איז דאן כינא געווען א רעגיערונג מיט פיעלע פערשיעדענע קלענערע און גרעסערע רעגיערונגען וואס זיינען געפיהרט און טיראנאזירט געווען פון פרינצען, מאנ-דארינען און אנדערע דעספאט'ן וואס האבען איינע מיט די אנדערע אימער געפיהרט מלחמות און פערגאסען אומ-זיסטע בלוט.

קאנפוציאוס האט זיך צו זיי אלעמען ארומגעטראגען מיט זיין תורה און פרינציפ פון "ואהבת לרעך כמוך", אבער קיינער פון דיזע דעספאטען האט איהם ניט געוואלט אויסהערען אפילו.

און ניט נור דעספאטען הערשער און רעגיערער האבען קאנפוציאוס'ען פער-יאגט, נאר אויך די דאמאלסדיגע פילא-זאפען און די געגנער פון יעדע הער-שאפט האבען געלאכט פון איהם. זיי האבען איהם געפרעגט: "אויב דו ביסט ווירקליך ניט צופריעדען מיט דער הערשאפט פון לאנד, דאן פערהאס דאס לעבען, ווי מיר טהוען עס, און אנטלויף פון אלעמען".

אבער קאנפוציאוס האט געוואלט ליידען גלייך מיט די ליידענדע און אי-בעראל פערשפרייט זיין לעהרע.

פון די פערלען פון זיין לעהרע איז צו פערצייכנען ווערטה א פאאר.

געהענדיג מיט זיינע שילער האט ער בעגעגענט א פרוי וועמענס מאן איז פערצוקט געווארען פון א טיגער. — "ווארום אנטלויפסטו ניט — האט דער דענקער געפרעגט דער פרוי — פון דעם געפעהרליכען ארט?" — "וואוהין זאל איך לויפען — האט די פרוי געיאמערט — אז דארטען הערשט דעספאטישע רעגיערונגען". — "איהר זעהט — האט קאנפוציאוס זיך דאן געווענדעט צו זיינע תלמידים — א דעספאטישע רע-גיערונג איז ערגער ווי א מענשען פרע-סערשער טיגער.

צו טויטע פלעגט ער זיך ערנסט בע-נעהמען: "א טויטע לייכע זאל ארויסרו-פען ביי אייך אנשטענדיגקייט! טהוט אייער פליכט צו לעבעדיגע און רעס-פעקטירט די טויטע!"

ווען מען האט איהם געפרעגט וועגען טויט, האט ער געענטפערט: "ווייסט פריהער וואס איז אזוינס לעבען!"

— "א דענקער, אן עם הארץ; א פי-לאזאף אהן למודים — אזעלכער איז א געפאהר, אנטלויף פון איהם. א גע-לעהרטער ווידער ניט קיין דענקער איז א פערלארענער מענש. אן ארימאן

א שפאציער.

ווען מען ווערט ברוגז; א גראם; מיינע ליעדלעך; א הארבע שאלה ביי די געגנא-סען; מיין פאעזי און טויזענד היינעס; דראמאטורגען, זשארגאן שריי-בער און גראמען-פלעכטער; געזעץ און רעגעל; ווארט-נעהמעניש, טשאיניק-האקער און פיפערנאטערס

פון ר' ברוך'ל.

אפטמאל ווערסטו ברוגז, טאקע שטארק ברוגז, ווי א פאליטישען בעת מען זאגט איהם אן אמת; ווי א משה-יחען ווען מען ווייזט איהם אויף זיין גראב יונגיש; ווי א מיידעל ווען מען טרעפט איהרע אמת'ע יאהרען; ווי א קאנסערוואַ-טיוו בעת ער הערט א גוט ווארט אויף א ליבעראל, והיפכא מסתברא; ווי א שטאדט מאטע בעת מען ווייזט איהם אן וואו אין ביי וואס זיין קעשענע איז פעטער געווארען — בקיצור ס'דא צייטען ווען דו ווערסט ברוגז. און דאס ווייסט איהר דאך אז

ברוגז'ע לייט
נעהען אויף א זייט.

איהר זייט עפעס א מבין ווי די לעצטע צייט גראמט זיך עס ביי מיר? איך בראך ליעדלעך אז ט'נעהט א רויך. אט אומיסטען הערט אויס א פאאר דאזען פון זיי. געוויער מיינד אויב ס'וועט אייך אנפאלען א חלשות האב איך א מיטעל, טייער ווי גאלד. ממש ס'מאכט אייך לעבעדיג, ווי אן ארד-נוננס היטער בעת ער דערזעהט א מטבע; ווי א פאליטישען בעת ער דערזעהט אביסעל בראנפען; ווי א רעדנער בעת ער דערזעהט א לעדיגע פלאטפארמע; ווי א שרייבער-מאניאק בעת ער דערזעהט אין א צייטונג א לעדיגען קאלום און ווי א קברות איד בעת ער דערזעהט דעם טוידטען-וואגען — בקיצור מיין חלשות מיטעל וועט אייך העלפען פון חלשות אנפאל, בכן מעגט איהר לעזען כאטש א טוץ ליעדלעך.

ס'ערשטע ליעדעל האב איך פערפאסט יענע וואך ווען עס האט מיך, שונאי ציון, געפלאטערט און געציטערט, ניט פאר אייך געדאכט. איך בין בעת מעשה געשטאנען ביים טעלעפאן און געהערט די "ריטוירנס" פון די עלעקשאנס:

דער קאמפיין איז לעבעדיג,
וויניפעג — א קעסיל;
מען לויפט, מ'יאגט, מ'שפארט אין זיך
ביער א פולע פעסיל.

דער קאמפיין איז לעבעדיג,
און "נעגאסעז" זיצען:
"שוהל איז כשר אדער טריף"?
ביי דער פראגע שוויצען.

דארט ארבייט מען ענערגיש,
מען ארבייט שנעל און פעהיג,
און דא זיצען זיי און פילפול'ן זיך
און פשט'לען זיך גאנץ רוהיג...

נו, זאגט אליין, איז ניט א כפרה טויזענד היינעס פאר אט דעם שטיק "פאעטרי". הערט נור, זאלט איהר מיר מאריך ימים זיין א גראם אביסעל: "פעסיל" און "קעסיל". די איבע-ריגע הינקען אפילו אביסעל, אבער ווער ווייס עס דען, ניט איך אז איך בין ניט קיין אנהענגער פון רויטע פערזען, ושנית מוז יעדער גאטס געבענשטער דיכטער ניט זיין אבהענגיג פון רעגלען. הלמאי שילער. א פאעט מוז זיין פריי! וואס, ס'דען דא עפעס א גראמאטיק אויף אידישע ליעדלעך? און מיט א זאך וואס האט ניט קיין גראמאטיק דארף מען זיך ניט צערעמאניען. דראמא למשל האט עפעס א גראמאטיק? האט עפעס געשריבענע געזעצע? א יא ניין. נון, מעג דאך יעדער לא יוצלח פערפאסען א דראמא'לע. נעהמען טאקע זאלאטארעווסקי, לאנג טרינקען זאל ער, אדער פראפעסאר קיבעצע, אדער יאקאבי און ס'מאכט פון יעדע פאסירונג א דראמא. אדער זשארגאן, דער פינסטערער, פיטערער און טרויעריגער זשארגאן, האט ער דען א גראמאטיק? האט ער דען רעגלען? א יא ניין. נון, נעהמט יעדער גלאמפ די פען אין די לאפעס ארײן און בראקט אין קרויט אריין.

דער זעלבער גלאמפ און דער זעלבער "דראמאטורג" וועט ניט גנב'ענען, דען עס איז דאך פאראן א געשריבענער געזעץ דערויף, ער וועט אפילו קיין שפיי ניט טהאן אויף די "סיידוואקס", ווייל עס איז פאראן א געזעץ. דאס זעלבע משל איז מיט ליעדלעך. און ־ערום איז ביי אונז שכיח אזוי פיעל גראמען-פלעכטער. און יעצט צור זאכע. כ'מיין צו די ליעדלעך:

דאס פאלגענדע ליעדעל האב איך זיך פערפאסט אמאל, זעהענדיג ווי ביי א לעקטשור, אדער גלאט פערזאמלונג הויבט מען זיך אן יאווען צום טשערמאן מיט בקשות צו געבען דאס ווארט. דאס "ווארט נעהמעניש" איז געווארען אן עפידעמיע. פון וואס איהר זאלט ניט רעדען וועט מען ביי אייך "נעהמען דאס ווארט". איהר מעגט רעדען וועגען א זאך וואס דער "ווארט נעהמער" האט ביי זיין לעבען ניט גע-הערט, ניט געלעזען און ווייס ניט דערפון כאי דקאמרי רבי-צין, דאך בעט ער א "ווארט". און אט פון אזעלכע פאלקס נודניקעס רעדט זיך עס:

איך קוק מיט אנגסט, מיט פלאג און פערדרוס,
ווי יעדער לא יוצלח נעהמט זיך "דאס ווארט",
ער קריכט אויף דער ביהנע געבען ערקלעהרונג
פון סאבדזשעקטס, פון זאכען פון יעטווידער סארט.

ער ווייס ניט א ווארט, איהר מעגט עס מיר גלויבען,
ער האט קיין זאך געלערענט, קיינמאל שטודירט.
דאך האקט ער א טשאַיניק פון וואס נור איהר ווילט,
כאטש ער איז עברין, גראבער יונג פון געבורט.

נו ווי געפעלט אייך, הא? פעריל, זאג איך אייך, אמת'ע פעריל!

און אט דאס טאקע וואס איך האב אייך געוואלט זאגען אז ס'דא צייטען ווען מען ווערט ברוגז דערפאר וואס מען נעהמט זיך ניט פאר דער ריכטיגער זאך. איך האב די לעצ-טע פאאר וואכען אריינגעגראמט אזוי א פאאר דאזען ליעד-לעך און אלע זיינען זיי מתוק מדבש, אבער איך ווייס אז ווען איך זאל זיי אייך וועלען פארלעזען וועט איהר אנשלא-פען ווערען.

וואס, איהר שלאפט שוין?

נו, א גוטע נאכט! זאלען זיך אייך חלומ'ען פיפערנא-טערס מיט גאלדענע קעפעלעך, שאלות פרעגער, ווארט-נעהמער און דער עיקר פאליטישער ביהר און פאליטישע סיגארס...

וועגען די אידען אין דער וועסט

(א בריעף אין רעדאקציע).

פון רעוו. אליהו בשדן.

מיט איינינע וואכען צוריק זיינען אין „קענעדער איד" ערשיענען צוויי אר- טיקלען, ביידע פון קאלגארי. אין ער- שטען ארטיקעל בעקלאגט זיך מר. נחשת אויף די אונארדנונג וואס הערשט אין דאס רוב וועסטערען שטעדטלעך בעניני השחיטה וואו עס פינגורירען אפט אלס רבנים, שו"בים וכו' אנשים שאינם מהוגנים. אין דעם צווייטען אר- טיקעל דעמאנסטרירט מר. קופער א פאקט, דאס די פינסטערע גלה'ישע ק"אפט האט בעשלאסען מיט גוואלד א-יינצושטופען אין די פובליק סקוהלס זייער טרפה-פסול.

צו דער צווייטער מכה געפינט מר. קופער די ריכטיגע רפואה. דאס איז — אז אלע אידען פון יענער פראווינץ זא- לען זיך פע-איינינען צו בעשטרייטען די שווארצע מאכט. וועגען דער ער- שטער צרה וועלכע, לויט מר. נחשת וויל האבן, דעמאראליזירט די משטיינס געזאנט, אידישקייט פון אונזער יוגענד, וועגען דיעזער צרה פרעגט מר. נחשת אן ביי כל ישראל וואס פאר אן עצה מען גיט זיך.

פלאי פלאים! ווי מיר שיינט זיינען זיי ביידע, אי מר. נחשת, אי מר. קו- פער סיטיזענס פון דער זעלבער שטאדט קאלגארי און נאך אוודאי גוטע בעקאנ- טע [וואכ, נייך?], אלזא האט דאך מר. נחשת געמאגט זיך מישב זיין מיט מר. קיפער, וואלט איהם דער לעצטער גע- וויס ערקלעהרט דאס די הויפט צרה איז דאס וואס אונזערע ברידער יחיו זיינען ניט גוט ברי-"עריליך ארגאניזירט. איך דענק דאס א גוט ארגאניזירטע גע- מיינדע וואלט ניט בעשטעלען קיין קאלגארי פער פאסט א גאון, א שו"ב, א פוסק, א דרשן וכ"ו וכ"ו אוש פון א נויארקער רב, נור זיי וואלטען טאקע געספענט הוצאות און שיקען א פאסענ- דען מאן צו בעטראכטען די ווארע איפ'ן ארט. אמווניגסטען האט עס אזוי בעדארפט זיין. א סוד ווילט זיך מיר אויך היער ענטדעקען, דאס א שוחט ארבייט ניט צוליעב מזכה זיין די וועלט, נור, צי איהר ווילט עס צי ניט, ער זוכט אויך מפרנס צו זיין זיין פאמי- ליע גלייך זאגאר ווי איהר מר נחושת. אין ווען מען פערלאנגט א שו"ב מצוין, דאן מאכט איהם אזוי בעקוועם אז ער זאל ושאלעווען ווארפען ברויט פון לא- פאטע. וואס טהוט איהר אבער?

מען אדווערטייזט פאר א שו"ב וואס מוז זיין טיטשער און ספיקער אמווע- ניגסטען אין אכטצעהן שפראכען. ברויכט זיין כביכול א מאוה"ג, א גאון, א חזן, א קארוזא, צייטענווייז א שמש אין רופען אין באד, ואחרי כבלות הכל אויב ער איז פעהיג גוט ארויפצוזעצען א פאאר זאאלען אויף שיך וועט ער שוין מסתמא ניט פערפאלען ווערען. שלאגט זיך ארויס אט דיעזע אלע חלו- מות פון קאפ און פערלאזט זיך ניט אויף פאסט פארסעלס, וועט איהר קרי-

גען א שו"ב הגון און טאקע ניט מעהר ווי א שו"ב הגון. או ווי מאכט מען איהם צו פאהרען אזוי ווייט? א פשוט'ע עצה: בעצאהלט א גוטען פרייז, אבער א פרייז וואס איז גוט ניט נור אין דער איסט וואו דאס לעבען קאסט מיט 40 פראצענט בילינער אלס היער, נור עס זאל הייסען א גוטע פרייז אויך אין דער וועסט וואו דאס לעבען קאסט זעהר טהייער, פון וואס דער ארימער ניט גע- ניטער משרת במשמרת הקודש וויים ניט די ערשטע צייט כל זמן ער איז נאך ביי אייך אהן דער פאמיליע.

עס ווילט זיך מיר אפשטעלען נאך אויף א פונקט פון כר. נחושת אקלאגע נעגען זייער ארימען שו"ב. ווי עס צייגט מר. נהושת' ארטיקעל זעלבסט איז דער דערמאהנטער שו"ב יא א יודע ספר, ער קען יא זאגען חומש ווען ער זאל וועלען נור דער סקאנדאל איז וואס ער זוכט נאר צו מאכען געלד און פערלאנגט הויכע פרייזען פאר אונטערריכט און ד. גל. זעהט איהר, דאס איז שוין טא- קע א גוואלדיגע עולה. א פערזאן וואס בעקליידעט אליין אלע שטעלען פון אלע קהל'שע קליאמקעס דארף דאך וויסען דאס ער ברויכט זיין א צעהן גא- רענדיגער קבצן אלס רב. אלס שו"ב וכ"ז און דא קומט גאר איינער און רע- וואלטירט און זוכט גאר צו מאכען געלד ווי א פראסטער בשר ודם. פע, הלשות!

מר. נחושת האט אויך תרעומות אויף די רבנים מרחוק ומקרוב ווארום זיי נעהמען ניט די אנגעלעגענהייט אונטער זייער השנחה. לאזט צורוה, איך בעט אייך, די רבנים. עפעס א פולע שטעדט און שטעדטלעך האבען זיך ביי אייך פערפענקט נאך א רב? אדער וואלט איהר כאטש זיי צושיקען געלד אויף הוצאות הדרך?... זאגט דעם אמת, שעהמט זיך ניט.

הערשעל אסטראפאלער האט אמאל שיכור'רערהייט פערשלאפען זמן ק"ש ותפילה. האט מען איהם געבראכט צום רבי'ן. דער רבי האט זיך גענומען איהם אויסצומוסר'ען. הערענדיג די גוואלדי- גע תוכחות וואס ער האט פעראורזאכט אין די עולמות האצילות האט זיך הער- שעלע געקלאפט „חטאתי" און געבעטען דער רבי זאל איהם געבען עפעס א לייטישע תשובה.

— אזוי ווי דו האסט פערפעהלט ק"ש — האט דער צדיק געענטפערט — דע- רום זאלסטו אלס תשובת המיקל פאס- טען רמ"ח תעניתים לויט די צאהל ווערטער וואס ק"ש ענטהאלט.

— גאט איז מיט אייך, רבי'נקע — שרייט דער בעל תשובה — איך בין א שוואכער אידעל, איך וועל דאס ניט איבערטראגען.

— טא פאסט כאטש 19 תעניתים נעגען די י"ט ברכות פון שמ"ע.

— ניין, רבי'נקע, ניין, איך וועל דאס ניט אויסהאלטען. גיט מיר עפעס לייכ- טערעס.

— נו, טא נעהם אויף זיך ניט צו- טרינקען יי"ש פאר א יאהר צייט.

— וואס רעדט איהר, רבי'נקע, דאס ביסעלע שנאפס האלט דאך מיך ביים לעבען.

— טא וואס זשע ווילסטו זאל איך דיר געבען — פרעגט דער צדיק מיט דביקות.

— אט ניט א פעטאקעל. וועל איך קויפען א טרונק בראנפען — איז געווען דער לעצטער ענטפער.

א נו, לאז אקארשט א רב האבען די חוצפה זאגען אנדערש ווי איהר ווילט, וועט איהר איהם פאלגען? א דורכריי- זענדער רב האט מיר דערצעהלט דאס בעזוכענדיג לעצטענס קאלגארי האבען פון איהם איינינע בעלי בתים פערלאנגט ער זאל דארטען שליכטען די שטריי- טינגקייטען. קוים אבער האט ער פאר- געשלאגען א גאנץ לייכטע פשרה מיט דעם תנאי האס די געמיינדע זאל כאטש פיעל ווינציג פערניטינען דעם שו"ב הנעלב, האט ער ערהאלטען הערשעלע אסטראפאלערס אנטווארט.

ניין, רבותי, לא זו הדרך, זאלען זיך אחב"י אין דער וועסט ארגאניזירען מיט יושר פאר שלום און ניט חלילה פאר האמפעריען ווי עס פאסירט ליידער צו אפט. זאלען זיי טאקע איינלאדען פון צייט צו צייט צו זיך בעוואוסטע רבנים פון דער סביבה און טאקע צאהלען זיי פאראויס. און משרתי קודש זאלען זיי אויפנעהמען נור פאבלייטע וואס האבען דוקא שטעלען. געוועהנליך וועט עס קאסטען טהייערער. איהר דארפט זיי אבער ניט פערנארען מיט אלערליי הבטחות וואס ווערען נאכהער צוקרא- כען. ושלום על ישראל.

רעוו. א. בשדן.

קאנסערוואטיזם.

פון י. סקלאווער.

עס איז פערשפארט צו זאגען דאס עס איז דורכאויס נויטיג פיר יעדען היענען בירגער בעקאנט צו זיין מיט אלע פאליטישע פארטייען, מיט זייערע פרינציפען און פאדערונגען. מיר וועלען דערום אנפאנגען א סעריע ארטיקלען וואו מיר וועלען בעהאנדלען אבסאלוט אונפארטייאיש די גרונד פרינציפען פון אלע דריי פארטייען (קאנסערוואטיווען ליבעראלען און סאציאליסטען) וואס קעמפפען יעצט צווישען זיך צו ערא- בערען די פאליטישע מאכט. יעדע פון די דריי פארטייען זוכט אז איהרע פרינציפען זאלען זיין די הערשענדע.

וואס זיינען די גרונד געדאנקען און פרינציפען פון קאנסערוואטיזם? דער קאנסערוואטיזם איז דורכגעדרונגען מיט דעם געדאנק, אז דער הויפט ציעל פון געזעלשאפטליכען לעבען איז די שעהנקייט, רייכקייט, און שטארקייט פון דער מלוכה; דער איינצעלנער לעבט מעהר ניט ווי צוליעב דער גרויסקייט פון זיין לאנד און נאציאן; די רעגירונג קען פערלאנגען די גרעסטע קרבנות פון יעדען איינציגען, אום צו דערגרייכען איהר אידעאל צו בעהערשען אנדערע פעלקער; דער נאמען און די גרויסקייט פון קעניג שפיעלט די הויפט ראלע, נאכהער נעהט די גרויסע צאהל פון מיניסטארען, אפיציערען, גענעראלען, גובערנאטארען, אלץ פריצים פון ריי- נעם אדעל בלוט; יע"ער איז א בעזונ- דער ליכט וואס בעלייכט די גאנצע סביבה, און ניט צו א בעזונדער שעהנ- קייט דעם לעבען; די גאנצע וועלט ווייעדער לעבט און דארף נאר לעבען צוליעב זיי און זיך זעטיגען מיט אלעס וואס עס קומט פאר ביי זיי. מיט זייערע פערגעניגונגען, פאליטיק, בעלער, אינ- טריגעס א. ז. וו. און אט דיעזען קלאס שטעלען די קאנסערוואטיווען אין דער גאנצער וועלט, אוועק אויף די איינגע- בוינענע רוקענס פון דעם פשוט'ען פאלק, דעם ביזנעס מאן, דעם בעל מלאכה, דעם ארבייטער, אלע אויף וועמען די מלוכה ניט אכטונג.

דער יחיד ווייעדער פון פאלק טאר ניט זיין דער בעל דעה אין דער פאלי- טיק פון לאנד, מען טאר ניט דערלאזען איינעם טהאן וואס עס געפעלט איהם. נאר מיר דער אדעל וואס זיינען פון נאט אויסערוועהלט צו זיין די רעגיע- רער, צו דעם אדעל דארף בעלאנגען די ערד און ניט נאר די ערד נאר אויך די מענשען וואס בעארבייטען איהר. זיי מוזען אלע מאל ארבייטען אום צו צאהלען גרויסע רענט, דער אדעל וויע- דער מוז אויסארבייטען יענע שעהנע פארמען פון לעבען וואס דער פאלקס מענש טאר אפילו ניט וויסען פון איהם, ווייל אין איהם איז ניטא די בלויע בלוט.

די לאנד בעזיצער שטעהען פעסט נעבען דעם קוואל פון חיונה — רענט — און וועבען זיך מחשבות וועגען גרוי- סען פונדאמענטאלען פרינציפ, אז „מיין און דיין" זאל אלע מאל זיין פעסט איינגעקריצט אין די מוחות און די הער- צער פון דער מענשהייט. און אז די גאנצע פאליטישע מאכט זאל זיך געפינען אין די הענד פון די לאנד בעזיצער אדער ביי די וואס פער- טהיידיגען די אינטערעסען פון די לאנד בעזיצער, דער לאנד בעזיצער דארף זיין און מוז זיין דער מיוחס פון לאנד, דער הערשער.

אט דיעזער פעדעראל אריסטאקרא- טישער קלאס האט אין א משך פון הונדערטער יאהרען אויסגעארבייט א דאנק עקאנאמישע אורזאכען א גאנץ בעזונדערע רייהע פון פאליטישע פי- לאזאפישע פרינציפען פון רעכט און אומרעכט, פון שעהן און מיאוס, וואס זאל פערטהיידיגען זיינע עקאנאמישע אינטערעסען, דיעזע פעריאדע האט

זיך געצויגען ביז די אנדערע העלפטע פון 18טען יאהר הונדערט ווען צו יענער צייט איז געפארען געווארען א נייער פרינציפ וואס האט פעראורזאכט די פראנצויזישע רעוואלוציאן, א נייער געדאנקען האט ארויסגעפיהרט אויף דער וועלט צוויי גרויסע פיינדליכע ארמעען, מיט דעם נייעם לאזונג: פריי- הייט, גלייכהייט, ברידערליכקייט.

צוויי גרויסע קעמפפענדע צדדים זיינען דאן בעשאפען געווארען וואס פיהרען ביז יעצט א קאמפף.

דער ניי געבארענער קעמפפענדער צד דאס איז דער ליבעראליזם וועגען וועמענס פרינציפען מיר וועלען שריי- בען אין נעקסטען ארטיקעל.

דער אלטער פיינזילבער

(נאכאהמונג)

פון יעקב ריטשמאן.

(שלוס.)

ער האט אנגעפאנגען טראכטען וועגען דיעזער ליידענשאפטליכער ליעבע, דיעזע קושען, דיעזע צערטליכקייטען, פערקויפטע אדער געשענקטע, וועלכע זיינען ארום איהם. ליעבע! ער האט קוים א אהנונג דעפון. זיין גאנץ לעבע, האט ער בס"ה געקענט צוויי אדער דריי פרויען. א דאנק זיינע פערדיענסטען איז ער געווען געצוואונגען צו פיהרען א שטיל און רוהיג לעבען גאר ניט עהנ- ליך צו דעם וואס אנדערע פיהרען, אזא שטיל, טרויעריג, לאנגווייליג און שרעקליך לעבען.

איינינע זיינען ווירקליך אומגליקליך! און פלוצים — פונקט ווי א שלייער איז אראבגעריסען פון זיינע אויגען — האט ער דערפיהלט די אבסאלוטע נארניש- קייט און מאנאטאנעקייט פון זיין גאנ- צע עקזיסטענץ; מיט א שרעקליכען וועהטאג אין הארצען האט ער דער- שפיערט דאס גאנצע עלענד פון זיין פערגאנגענהייט, געגענווארט און צו- קונפט. קען ער דען האפען אויף איר- גענד וועלכע ענדערונג?

די קארטען האבען זיך אלץ געטרא- גען פארביי און דורך זייערע פענסטער- ליך האט ער לייכט געקענט בעמערקען די רייזענדע ליעבענדע פאארליך. און איהם האט זיך געדוכט אז די גאנצע מענשהייט פליסט דא פאר איהם פער- שיכורט פון פרייד, גליק און ליעבע. נור ער אליין איז בלויז א צושויער, בלויז ער אליין נעהמט קיין אנטהייל אין דיעזען צויבערנדען לעבען. ער אליין. אויך מארגען וועט ער זיין אליין, און איבערמארגען אזוי, אימער אליין.. ער איז אויפגעשטאנען, געפרובט מא- כען א פאאר שריט, ער האט זיך אבער געפיהלט שרעקליך מיעד און זיך וויע- דער געמוזט אוועקזעצען.

נו, וואס ערווארט איהם? אויף וואס קען ער האפען? אויף גאר ניט! ווי נוט עס מוז זיין — האט ער געטראכט — ווען אויף דער עלטער מען קומט אהיים און מען טרעפט קליינע קינדערלעך. ס'איז דאך א פערגעניגען! מען איז ארומגערינגעלט פון די קליינע בעשע- שעפענישליך וועלכע האבען דיר צו פערדאנקען פיר זייער עקזיסטענץ, וועלכע ליעבען דיך, וועלכע צערטלען דיך, וועלכע דערצעהלען די נארישע אבער צערטליכע מעשיות, וועלכע דערוואריעמען דיין זעעלע און פילען אן דיין הארץ מיט גליק.

ער האט באלד פערגלייכט אין גע- דאנקען זיין פוסט, ריין, אבער טרויע- ריג צימער וואוהין קיינער, אויסער איהם, איז נאך ניעמאלס אריין. א בי- טערער געפיהל האט בעהערשט זיין נשמה. זיין צימער איז איהם געווארען נאך שרעקליכער פון זיין אפיס טורמע. ס'האט איהם אויסגעקוקט ווי א טויד- טען שטיבעל. פוסט און לעדיג ווי זיין פערגאנגענהייט. דער געדאנק אומצו- קעהרען זיך אהיים איינער אליין אין יענעם טוידטען שטיבעל, זיך אוועק- לעגען אין יענעם איינזאמען בעטיל און מארגען אויפשטעהן און טהאן זיין גע- וועהנליכע מאנאטאנע ארבייט און אזוי פארטזעצען זיין פינסטער עלענד לע- בען — דיעזער געדאנק האט איהם גע- שוידערט... און ווי צו אנטלויפען פון זיין היים, אוועקצווארפען פון זיך אלע עראינערונגען פון זיין אינהאלטסלאזער פערגאנגענהייט, האט ער זיך געלאזט מיט שנעלע טריט אלץ ווייטער און ווייטער אין די איינזאמע אלעען צווי- שען די געדיכטע ביימלעך און זיך אוועקגעזעצט אויפ'ן גראז.

און ארום איהם פון אלע זייטען האט געזיבעלט, געריזשט און געשטורעמט דאס פרויזענדע שטאדטישע לעבען...

. . .

די זונן איז שוין פון לאנג אויפגעגאנ- גען און פערטרונקען דעם בולוואר מיט א גאנצען ים פון ליכט שטראהלען. מענשען האבען זיך אנגעהויבען בים- לעכווייז ארויסצוציינען און אנפילען דעם בולוואר.

א יונג פאארעל האט ארומגעשפא- צירט איבער א פערזוארפענער אלעע. פלוצים האט די פרויענצימער עטוואס בעמערקט צווישען די ביימלעך. א טוי- טע בלאסקייט האט בעדעקט איהר גע- זיכט. זי האט קוים צייט געהאט אויס- צושרייען צו איהר בעגלייטער: אוי, זעה נור אט דארטען! און איז אין אנ- מאכט צו דער ערד געפאלען.

דער פאליציסט וועלכער איז שנעל גערופען געווארען האט אראבגעשניטען אן אלטען מאן פון א בוים אויף וועל- כען ער איז געהאנגען אויף זיינע סוס- פענדערס.

דער דאקטאר וועלכע איז באלד גע- רופען געווארען האט אויסגעפונען דאס דיעזער מאן איז געשטארבען נאך לעצ- טען אבענד און פון די פאפירען וועל- כע מען האט געפונען אין זיינע קליי- דער האט מען אויסגעפונען דאס דיע- זער מאן האט געהייסען פיינזילבער, בעשעפטיגט אלס בוכהאלטער ביי דער פירמא וויינבערג און קאמפאני.

נעגלויבט האט מען אז דער מאן איז בעגאנגען זעלבסטמארד. די אורזאכע? ווער קען וויסען? פיליכט א פלוצליכער אנפאל פון וואהנזין? ווער ווייסט?

איז אפטמאל פרעהליך, און עושר איז אימער שטאלץ.

אן אילוסטראציאן פון א בעל מקשה געפינען מיר אין זיינע בעשרייבונגען: איינער האט איהם אמאל געפרעגט: — „וויפיעל שטערען זיינען דא אין הי- מעל?" — „לאמיר בעסער וויסען — האט דער דענקער געענטפערט — וואס ס'דא אויף דר'ערד". — „וויפיעל זשע הייזער איז דא אויף דר'ערד?" — „מען קען נור בעשטימען היענען א זאך וואס פאר די אויגען". — אויב אזוי — האט דער סתם מקשן ווידער געזאגט — אן זאגט זשע מיר וויפיעל האאר דו האסט אין די ברעמען?" קאנפוציאוס האט זיך פאר דעם שאלה שטעלער דערשראקען און איז אנטלאפען גע- ווארען.

געשטארבען איז קאנפוציאוס צו זיין 90 יעהריגער עלטער. אין זיין לעהרע איז ניט דערמאהנט וועגען נעטער, גייסטער און הימעל זאכען. א מענש איז ער געווען, א מענש איז ער געשטארבען, ניט קיין היילינער, ניט קיין געטליכער. דערפאר הפנים איז אזוי זיין אנדענקונג און נאמען פערהיי- ליגט ביי מעהר ווי א פיערטעל פון דער גאנצער מענשהייט.

וועלט איהר סייפען געלד?
פערגעסט ניט אייער אלטען פריינד
ה. גלעסבי
פערקויפט האלץ און קוילען
ביליגער ווי איבעראל.
קומט און איבערצייגט זיך.
Office 855 Main Street
Phone St.-John 1711

אייער אלט בעקאנטער
ה. מאנקאווסקי
האט געעפענט א וואוד און קויל יארד
פאר זיך אליין און פערקויפט האלץ און
קוילען צו די מעסיגסטע פרייזען.
קאר. מיין סט. און אבערדין עוו.
פהאן סט. דזשאהן 1871 41

נייעס נייעס
נאך פיעל מיה האט מיר פארט גע-
לונגען צו עפענען א גרויסען
וואוד יארד
וואו איהר קענט קריגען די בעסטע און
טרוקענע האלץ צו די ביליגסטע פרייזען
אייער אלט בעקאנטער פריינד
ניידיטש.
334 Logan Avenue
13—6 Phone Garry 40

E. CHERNIACK and Company
האט געמופט פון 874 מיין סט. אין
890 מיין סטריט.
וואו איהר קריגט צו יעדער צייט
גוטע, טרוקענע האלץ און
אלערליי קוילען צו די מע-
סיגסטע פרייזען.
טעלעפאן ארדערס ריכטיג און פינק-
טליך אטענדעט 133
פהאן סט. דזשאהן 999

זייט אונאבהענגיג מענער
לערנט די בארבער טרייד. בלויז 2 מאנאט די
לעהרע. געזיכערט מיט א שטעל פון 14 ביז
20 דאל. וועכענטליך. מיר האבען הונדערטע
לאקיישאנס וואו איהר קענט מאכען א ביזנעס
פאר זיך. א גרויסע פאדערונג פיר
בארבערס. טעלעפאנירט אדער שרייבט נאך
א קאטאלאג צו 1211
MOLER BARBER COLLEGE
פאסיפיק עוו. און קינג סט. וויניפעג

אוים מיט די שוואכע
טרובעס און סטענדס
ענדליך אפפערען מיר אייך די קאלומביא
HORNLESS
נור וואס ארויסגעקומען.
זייט אפ-טו-דייט.

ליריק $39.80
ענטהאלט 3 דאבל רעקארדס
[15 סילעקשאנס] נאך אייער
גוסט. $7.80 קעש און
$4.00 מאנאטליך.

מיט א שטארקען דאבל ספרינג מא- טאר, קלינגט אב די טענער, א צעהן אינטש טורן טייבל, דינסטע טענער ארם און די לעצטע וואטש קיים. העלע צוזאמענבונד, פערלירט ניט קיין פארטס
$29.00, $58.00, $80.00 א. ז. וו.
קליינע אויסצאהלונגען, צופרידענהייט גאראנטירט.

נארדיקא, באנשי, מערי גארדען, עלים נעלסאן, קובעליק, קאוואלעריע, ביז- פאם א. ד. נ. זינגען און שפיעלען נור פאר „דיסק" קאלומביא גראמאפאן.

די „דיסק" סטייל איז די בעסטע. פון יעדע טויזענד מאשינען וואס מיר האבען לעצטען יאהר פערקויפט זיינען 934 גע- ווען די „דיסק" סטייל און פון זיי 887 פון קאלומביא דיסק.

זייט זיכער צי ס'איז א קאלומביא
אידישע און אנדערע דאבל דיסק רעקארדס, 2 פער- שיעדענע סילעקשאנס 85 סענט. איינמאל פרובט די נייע קאלומביא רעקארדס און איהר וועט מעהר קיין אנדערע קויפען. דויערהאפט, פיינער טאן מיט גאלד געפרייזט. 2 מינוטענדיגע 19 ס., 4 מינוט 35 ס. מיר האבען סעקאנד הענד מאשינעס צו בארגיין פרייזעס. אלטע מאשינעס נעהמען מיר אן אין געל פערציג סטיילס פיאנעס; 30,000 רעקארדס.
WINNIPEG PIANO CO.
295 פארטיידזש עוו. וויניפעג, מאנ.
נעקסט צו פעירוועטהערס.

The Royal Tailoring Co.
לײדיס און דזשענטס
טיילארינג, קלינינג און פרעסינג.
ספעציאליטעט אין פאר רעפיירינג.
1311 500 סעלקירק עוו.

FURS פארס
דאס בעסטע פלאץ וואו איהר קענט קריגען א פאר גארמענט אדער פאר רעפעירינג איז ביי דער
PALACE FUR CO.
מיר מאכען אויך גארמענטס מיט אייערע אייגענע סקינס צו מעסיגע פריי- זען. סאטיספעקשאן גאראנטירט (2611
447 Logan Ave. Phone Garry 2930

איהר מענט שוין חתונה האבען, ווייל מר. ה. ליבערסאן האט אויף דאס ניי אויסגעפיקסט דיא
מעגנוס האל
פאר חתונות, שמחות, אונטערהאל- טונגען צו די מעסיגסטע פרייזען.
470 מעגנוס עוו. פהאן סט. דזשאן 1239
סטארייזש צו פערדענטען.

SYNOPSIS OF CANADIAN NORTH-WEST LAND REGULATIONS.

Any person who is the sole head of a family or any male over 18 years old, may homestead a quarter section of available Dominion lands in Manitoba, Saskatchewan or Alberta. The applicant must appear in person at the Dominion lands agency or sub-agency for the district. Entry by proxy may be made at any agency under certain conditions, by father, mother, son, daughter, brother or sister of intending homesteader.

Duties—Six months residence upon and cultivation of the land in each of three years. A homesteader may live within nine miles of his homestead on a farm of at least 80 acres, solely owned and occupied by him or his father, mother, son, daughter, brother or sister.

In certain districts, a homesteader in good standing may pre-empt a quarter section alongside his homestead. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of six years from date of homestead entry, including the time required to earn homestead patent, and cultivate fifty acres extra.

A homesteader who has exhausted his homestead right and cannot obtain a pre-emption, may take a purchased homestead in certain districts. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of three years, cultivate 50 acres and erect a house worth $300.

Coal—Coal mining rights may be leased for a period of 21 years, renewable at an annual rental of $1 per acre; not more than 2,500 acres shall be leased to one individual or company. A royalty at the rate of five cents per ton shall be collected on all merchantable coal mined.

W. W. CORY,
Deputy Minister of the Interior.

N.B.—Unauthorized publication of this advertisement will not be paid for.

נעקסטען מאנטאג

איז דער וואש-טאג. דינסטאג פרעסט מען און די אנדערע טעג זיינען פאר קאכען און באקען. אלעס ווערט יעצט געטהאן מיט עלעקטריק דורך סיטי עלעקטריק. יעדער וואשט, פרעסט און קאכט דורך עלעקטריק. קומט איינמאל צו אונז און מיר וועלען אייך דערין איבערצייגען און אייך ערקלעהרען וואס דאס בעדייטעט פאר אייך.

סיטי לייטה און פאוער דעפארטמענט

דזשיימס ג. ראססמאן, דזשענעראל מענעדזשער.

54 קינג סטריט — פהאנס גערי 1039 און גערי 982

North End Realty Co.

I. Cooperstock & A. Avrin, Prop.

איידער איהר קויפט א הויז לוינט זיך אייך צו וויסען פריהער אונזערע בארגיינס אין הייזער און אין לאטס. מיר האבען א גרויסען אויסוואהל פון אלערליי פראפערטיס, וואונדערבארע בארגיינס. 138]

482 SELKIRK AVE. PHONE ST. JOHNS 1354

NORTHERN CROWN BANK

הויפט אפיס אין וויניפעג

מזומן קאפיטאל $2.200.000

גוט שטעהענדער ס"ה $17.000.000

יעדער דארף האבען א סייווינג אקאונט! איהר קענט עפענען א סייווינג אקאונט מיט 1 דאלאר. עסקא ווערט צוגערעכענט האלב יעהרליך

פרעזידענט: סיר ד. ה. מאקמיללאן

דזשענעראל מענעדזשער: ראבערט קאמפבעלל

דירעקטאר: האנ. ר. ס. קאמעראן, לייטנ. גאוו. אף מאניטאבא.

בראנטש — קארנער סעלקירק אוועניו און מיין סט.

וו. ס. ריטשארדסאן, מענעדזשער.

ספעשיל נאטיס צו שניידערס און פאריערס

איך האב גראדע ערהאלטען מיין פאל סטאק אין פערזיאן לאמסקינס און אטטערס. די לאמס אימפארטיר איך זעלבסט דירעקט פון יוראפ און זיינען שעהנע סחורה און ביים גלייכען פרייז. די אטטערס האב איך אין נאטירליכע קאלארס און אויך געפלענדעט אויף פערשיעדענע פרייזען. קומט גלייך און קלויבט וואס איהר ברויכט.

R. S. ROBINSON, 42 HARGRAVE STREET — IMPORTER AND EXPORTER OF RAW AND DRESSED FURS — PHONE MAIN 2311

אין אלד קאנטרי

שיפסקארטען אויף אלע הויפט ליינס. ספעשיל עקסקורשענס.

מיר האבען אלערליי אויסלענדישע געלדער. מיר האבען די בעסטע ארענדזשמענטס צו שיקען אייער פריינד געלד אין אלד קאנטרי. אין אונזער אפיס קענט איהר רעדען אויף אייער שפראך. טעלעפאנירט אדער שרייבט. יעדער בריעף ווערט פינקטליך אטענדעט. אפען שבת און שבת אבענד פון 7 ביז 9 אוהר.

TRENHOLME & TYMCHORAK

856 מיין סטריט — פהאן סט.-דזשאן 427

בענקערס, בראקערס, אינשורענס און שיפס קארטען אגענטען. מארטגיידזשעס און לאאנס.

ווען איהר ווילט גוט בעהאנדעלט ווערען ביי עדעמס קוילען

D.E. ADAMS COMPANY COAL LIMITED — WINNIPEG MANITOBA — HEAD OFFICE PHONES GARRY 740 & 741

13—2 דערמאהנט דעם „קענעדער איד".

ווילט איהר אייער פערד זאל האבען די ווערטה ווי א פרינץ זיך רופען, דאן זאלט איהר לויפען אין דער

נארטה וועסט הארנעס שאפ

און נוטע הארנעס נעמען א כאפ, אייער פערד וועט דאן אויסזעהן גרויסארטיג און שעהן.

The North West Harness Shop — 73 דערבי סט. י. בעקער, פראפ.

עסט

שיקאגא'ר סמוק פלייש, קארענביעף און צונגען.

פרישע ווינ'עס, געסמוקטע סעמין,

לייכטע לאנטשעס, פרוכט און סאדא וואסער.

ס. מארגאליס

13—2

260 דאפרין עוועניו, (מיניוקס האל).

CANADIAN NORTHERN RAILWAY

דעצעמבער עקסקורשאנס

נאך אנטעריא, קוויבעק און אנדערע איסטערן פראווינצען אויף זעהר בילינע פרייזען

ערשטע קלאסע טיקעטס פאר סייל אין אלע סטיישאנס, פון דעצעמבער 1טען ביז דעם 31טען. סטאפען וואו מען וויל. טיקעטס גוט פאר 3 מאנאט. אויסוואהל פון ליינס ביי דער סי ען אר.

קריסטמעס עקסקורשאן טיקעטס נאך יוראפ

טיקעטס פאר סייל פון נאוועמבער 10טען ביז דעצעמבער 31טען 1911

עקסקורשאנס נאך יונייטעד סטייטס פון וויניפעג און מאניטאבא, סעסקעטשעוואן און אלבערטא

נאך דולוט מינ., מינעאפאליס מינ., משיקאגא איל., סט. לואיס מא., סט. פאול מינ., מילוואקי וויס., אמאהא נעב. קענזעס סיטי מא., סיא סיטי לא.

טיקעטס פאר סייל טעגליך פון דעצעמבער 1טען ביז דעם 31טען 1191.

אויסקינפטע פון לאקאלען איידזשענט אדער שרייבט:

R. CREELMAN, General Passenger Agent WINNIPEG

איהר קענט ניט אפארדען קיין נוצליכערע זאך וויא

פיס וואטערסטריפס

פאר אייערע פענסטער און טהירען. ־אס פערהיידעט שמוץ און שטויב.

H. J. DENNIS

אגענט פאר מאניטאבא.

פהאן מיין 2814 — 447 מיין סטריט

4—2) רעז. פהאן סט. דזשאן 1029

פאר הויכע קלאסע שניידער ארבייט ווענדעט זיך צו

TESSLER BROS.

די שניידערס מיט דער בעסטער רעפוטאציע.

302 נאטער דיים עוו. פהאן גערי 1306

נ. טשערניאק

וואטשמייקער און דזשולערער

האט אימפארטירט א גרויסען סטאק פון פערשיעדענע דזשולערי, וואנדזיינערס און פאקעט זייגערס. קומט, עס וועט אייך לוינען צו זעהן אונזער נייען סטאק.

876 מיין סטריט.

Phone St. John 153

S. BRAND ס. בראנד

433 Selkirk Ave. 433 סעלקירק עוו.

דער בעסטער שניידער אין שטאדט האט געעפענט אן ערשטע קלאססע קלינינג, פרעסינג, דייאינג און רעפעירינג שאפ.

אייערע אלטע קליידער קענען מיר מאכען פאלשטענדיג ניי, אויך איבערפארבען פון איין קאליר צו א צווייטען צו די מעסיגע פרייזען. עס לוינט זיך אייך אונז צו פרובירען. מיר גאראנטירען אייך פאלשטענדיגע צופריעדענהייט. געדענקט אונזער אדרעס, געדענקט אונזער טעלעפאן. 8—6

BUSTER BROWN CLOTHING CO.

Brofstein & Clark, Props.

מאנופעקטשורערס פון האלסייל קלאדינג פון די ביליגסטע צו די בעסטע. ספעשיליסטס פון יוטס, באיס און קינדער פיין קלאדינג און מענער פענטס. דזשאבערס, האלסיילערס, רייטיילערס און פעדלערס וועלען מאכען געלד.

895 Main Street.

א פראקטישער בוק־קיפער זוכט שטונדען ארבייט. זיך פרענען ביי

י. שולמאן, 475 פלארא עוועניו

נדבות עבור הת"ת.

נאסף ע"י הרב כהנאוויטש עבור התלמוד תורה סך 3 דאלאר ונמסר למר. א. מילמוט.

Northern Wine Co.

215 מארקעט סט. אקעגען סיטי האל. פהאן גערי 2187

פ. דרוקסמאן, לעווין און טאבאיעס, פראפרייטארס.

האבען אויסגעפיקסט איינע פון די שעהנסטע און בעסטע ליקער סטארס. אלע סארטען ווינען, שנאפסען און ביר תמיד אין סטאק. בעסטע קוואליטעט, מעסיגסטע פרייזען. ספעשיל פרייז פיר שמחות. אודערס פינקטליך דעליווערט.

AMUSEMENTS.

The Walker — CANADA'S FINEST THEATRE

פהאן גערי 2520

פרייטאג און שבת און שבת מאטינע די אריגינעלע מוזיקאל קאמעדיע

מיסס פיפל אף נויארק

מיט א קאמפאני פון 60

אב. 25—$1.50 ס., מאט. 25—$1 ס.

די גאנצע נעקסטע וואך, מאט. מאנט. מיט. און שבת די דראמאטישע פיעסא

„דהי דיפ פארפל"

ליבלר און קא., מענעדזשערס.

אב. און מאנט. מאט. $1,50 — 25 ס.

מיט. און שבת מאט. 01,00 — 25 ס.

WINNIPEG

די היים פון די פראמינענטע ארפ יסטען

היינט און מארגען:

„פאוסט".

נעקסטע וואך:

דהיבווירגלאר ענד דהי לידי.

אב. 15 ביז 50 סענט.

מאט. מאנ., דינסטאג, דאנ. און שבת בעסטע סיטס 25 סענט.

Empress — PORTAGE AVE. EAST — DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE

פון מאנטאג, 1טען יאנואר

בערזאקס קאמעדי צירק — זעהר אמוזירענד פאר אלעמען.

לעוו וועלש און קאמפ. — אין א פארס „לעווינסקי'ס אלד שוהס".

מערי ענד דאריס — פראכטפאלע טענצערס

אלדער און אדליין — אין „עי ניו אידעא"

לעא ב. בירס — אויסגעצייכענטע פיאנא שפילער

פילדער און מארשאלס ארקעסטער.

מאטינע טעגליך, 10, 15 און 25 סענט.

2 מאל אב. 10, 20, 25 און 35 סענט,

סיטס בעשטעלט מיין 2030

Grand THEATRE.

די וואך פון דעם 1טען יאנואר

אונזער פראמינענט סטאק קאמפאני

אין א פראכטפאל שעהנער פליי

טו ארפאנס

מאטינע 10 און 20 סענט.

דינסטאג, דאנערשטאג און שבת

אבענד 10 — 20 — 30 — 50 סענט.

BIJOU THEATRE.

היינט און אלע טאג ערשטער נאנג

פון פאטא פלעיס

פראגראם ווערט געביטען מאנטאג מיטוואך און פרייטאג.

שעהנע סאנגס ווערט געגעבען.

א ריכטיגער טהעאטער וועלכער גיט א ריכטיגע שאו.

ROYAL THEATRE

הויכע קלאס בילדער און נייעסטע סאנגס

פראגראם געביטען 3 מאל א וואך

ELITE THEATRE

קאר. פארטיידזש און סמיטה

הויכע קלאס בילדער. (2610

פראגראם געביטען 3 מאל א וואך.

באל, די ליידיעס אייד אף שערי צדק גיט א באל דעם 1טען יאנואר אין מיניוקס האל. טיקעטס צו בעקומען ביי טשערליידי מרס. הייטנער, 73 האלעט סטריט.

בלוי ריבאן פראדוקט

איז

ריינע שפייז פראדוקטען

ריינקייט אין שפייז, וועלכעס איז אזא שטארקער בענעהר פון יעדער הויז פרוי, איז זיכער דער מוסטער פון בלוי ריבאן'ס וואארע, קויפט בלוי ריבאן'ס בעקינג פאודער, קאפע, דזשעלי פאודער אדער ספאיסעס, אלע זיינען די זעלבע הויכע קוואליטי, אויב איהר זייט ניט צופרידען, ברענגט צוריק די וואארע און קריגט צוריק אייער געלד.

פון עדמאנטאן, אלבערטא.

(פון אונזער קארעספאנדענט).

דער מילדער וועטער וועלכער האלט דא אן שוין ביי א מאנאט האט פיעל נעווירקט אויף דעם קליידער געשעפט דא אין עדמאנטאן, פון וואס די היעגע אידען ציהען היונה. דער אנפאנג פון סיזאן איז געווען פול מיט אונבעגרענעצטע האפנונגען אויף גוטע פראפיטען, דער עולם האט ערוואַרטעט גאלדענע (פשוטו כמשמעו) רעזולטאטען מען האט שוין זאגאר אנגעהויבען צו צעהלען די „הונדערטער", ביז אין איין פריה מארגען און עס האט אנגעהויבען ווערען נאס אויף די סייד וואקס... מעהר ניט...

גוטע געשעפטען מאכען דערפאר די קאהלען הענדלער, דאס הייסט די מינען אייגענטהימער, וואס זיינען ביי אונז לרוב. אויף דעם רעכנונג פון די לעצטע סטרייקס אין בריטיש קאלומביא מיינס וואס האט פעראורזאכט א דוחק אין קאהלען, אזוי ווען אין עדמאנטאן איז געווארען קאלט און די בעד רומס האט די „סיטי" זיך גענומען אריינמישען און עפענען א פלאץ וואו מען זאל קענען קריגען קאהלען בשעת הדחק, עס האט נאר צו לאנג גענומען דאס צוגרייטען זיך און ביז די סיטי איז פערטיג געווארען איז געווארען צוריק ווארים אין דרויסען...

אויך אין דעם סירקעל פון אידישע אינטערעסען געהט עס דערוויל גאנץ ווארים און ליעבליך: עס איז אצונד אין עדמאנטאן פה אחד ושפה אחת, איין שוהל צום דאווענען, איין כשר'ער בוטשער, איין כשר'ער שוחט און איין ליטעראַרישער אינסטיטוט. דא זיינען ניט פאראן קיינע פערשיעדענע אינסטיטוטען פון פערשיעדענע קלאסען, נאר איין קלאס אין פערשיעדענע ראלען: אלע בעלאנגען צו דער חיברו אינסטיטוט, אלע געהען דאווענען און אלע קויפען ביי דעם איין כשר'ען בוטשער; אלע געהען צו דעם זעלבען ברית; א „ראדיקאל" צאהלט דערוויל דעם שוחט פאר א „מי שברך" פונקט אזא דאלאר ווי דער פרעזידענט פון דער ארטהאדאקסישער שוהל...

מען רעכענט אז דיעזע איינהייט זאל זיך האלטען.

א. שרייבער.

אוצר ישראל

העברעאישע ענציקלאפעדיע אין 10 בענדער

דער זעקסטער באנד נור וואס ערשיענען.

עס איז איבעריג צו זאגען אז דער „אוצר ישראל" איז כשמו כן הוא — דאס איז א וואהרער אוצר און דארף זיך געפינען אין יעדע אידישע אינטעליגענטע הויז.

ווער עס קען ניט צאהלען מיט אמאל פאר אלע זעקס בענדער, זאל זיך ווענדען צום ארויסגעבער

J. D. Eisenstein

165 East Broadway

New York, U.S.A.

QUEEN'S THEATRE

SELKIRK AVE.

פרייטאג דעם 29טען דעצעמבער

דער גרינער בחור

שבת דעם 30טען דעצעמבער

דיא 2 סערזשאנטען

מאנטאג דעם 1טען יאנואר מאטינע

די געהיימניס פון לאנדאן

מאנטאג אבענד

שפרינצע די מעקלערין

אדער „די קאקעטע דאמען".

נעקסטען מיטוואך, 3טען יאנואר 1912

עהרען אבענד פאר מר. מעלצער

„דער רוסישער איד".

שבת אבענד דעם 6טען יאנואר 1912

„דער ממזר"

פאר סייל

א סעקאנד הענד סטאר אין א גוטען לאקיישאן, ביליג רענט, ניטא קיין קאנקורענט, גוטע ביזנעס געמאכט אין קלאטהינג, דזשענטס פארנישינג, בוטס און שוהס, קארפעטס און פארניטשור.

זיך ווענדען צו עדווארד נאי,

298 לאורא סט. וויניפעג, מאנ.

500 קייסעס פרישע אייגס פון טעקסעס איז אנגעקומען צו מר. ב. ראבינסאן, 539 פריטשארד עוועניו און ער פערקויפט פאר ביליגע פרייזען. טעלעפאן סט. דזשאהן 737. אפען פון 8 אוהר פריה ביז 10 אוהר אבענד

דער „קענעדער איד"

824 מיין סט. סט. דזשאן 1454

מאכט אלערהאנד פרינטינג אין אלע שפראכען צו די מעסיגסטע פרייזען.